

ÅRSREDOVISNING 2019

Det är aldrig enkelt att sammanfatta ett år i en så stor organisation som Region Gävleborg, 2019 är inget undantag. Så mycket har hänt och det finns så mycket jag skulle vilja nämna och utveckla. Men utrymmet är trots allt begränsat i ett förord till en årsredovisning.

Låt mig först som sist ändå få säga att jag är mycket stolt över de verksamhetsresultat som Region Gävleborg har åstadkommit under 2019 och som du kan ta del av i denna årsredovisning. De goda resultaten har kunnat uppnås tack vare organisationens kompetenta och hängivna medarbetare.

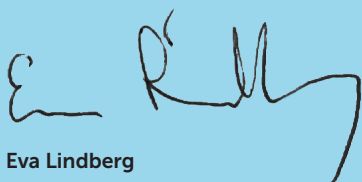
Under 2019 fattades beslut om ett samlat program för att sänka kostnaderna och på sikt ta ned kostnadsutvecklingen. För att lyckas med en så omfattande insats är det uppenbart att arbetet måste sättas i ett sammanhang.

För det första tjänar kostnadssänkningarna inte sitt eget syfte. Vi har vidtagit åtgärder inte för att vi önskat det utan för att det varit nödvändigt för att slippa mer omfattande ingrepp i verksamheten senare. För det andra har vi fastställt tre principer som ska gälla för åtgärderna, nämligen att alla verksamheter i hela länet ska bidra, kärnverksamhet och patientsäkerhet ska värnas samt att framtida tillväxt- eller utvecklingsmöjligheter inte får ödeläggas. För det tredje ska arbetet genomföras utifrån medarbetarnas verksamhetsnära kunskap och erfarenhet. Tillitsstyrningen går ut på att fråga medarbetarna om råd, de kan sina verksamheter bäst, de vet var det går att spara.

Jag kan konstatera att arbetet hittills burit frukt. Åtgärderna som har genomförts har inte hotat de långsiktiga politiska målen, kärnverksamhet och patientsäkerhet är fortsatt säkrad och alla verksamhetsområden över hela länet har bidragit. Kostnadsutvecklingen viker av. Min bedömning är att arbetet är på rätt väg och att det är möjligt att fortsätta längs den inslagna vägen. Den här uppgiften tog vi oss an tillsammans – förtroendevalda, medarbetare och chefer – och det är så vi kommer att klara av den.

Idag växer klyftorna mellan människor lokalt, regionalt och nationellt i vårt land. Den utvecklingen har i och för sig pågått under lång tid nu, med början någon gång vid 1980-talet, accentuerad under 90-talskrisen som sträckte sig en bit in på 2000-talet. I spåren av finanskrisen 2008 har ojämlikheten mellan människorna i vårt samhälle ökat dramatiskt – vi får söka oss tillbaka till 1930-talet, innan folkhemmet, för att hitta en så skev fördelning av rikedom och förmögenhet som idag.

I dagens läge kan jag inte se någon mer angelägen samhällsuppgift än att uttryckligen och medvetet formulera förslag som kan trycka tillbaka ojämlikheten i vårt län. Men eftersom frågan är så omfattande och svårighetsgraden så hög, behöver vi angripa den systematiskt och få klart för oss hur ojämlikheten ser ut regionalt. Hur tar den sig uttryck? På vilka områden? Under 2019 påbörjade Jämlikhetsutredningen sitt arbete. Utredarna har uppdraget att kartlägga den regionala bilden av hur ojämlikheten uppstår, ser ut och kan bemötas regionalt. Jämlikhet kan inte uppnås utan fakta. Under året som gått har utredningen ordnat ett par regionala hearings av läget i länet, man har likaså initierat en bredare samverkan med kommunerna i Gävleborg. Av resultaten att döma hittills, finns det anledning att ta utvecklingen i länet på mycket stort allvar. Jag tror att vi bara är i början av en omfattande diskussion om ojämlikheten i vårt län.

Eva Lindberg

Ordförande regionstyrelsen, Region Gävleborg.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	5
Året i korthet	5
Årsredovisningens del i styr- och budgetarbetet	6
Rapportering av mål och måluppfyllelse	7
Verksamhetsredovisning	18
Ekonomiska och strukturella förutsättningar	33
 RESULTATRÄKNING	 47
BALANSRÄKNING	48
KASSAFLÖDESANALYS	49
DRIFTREDOVISNING	50
INVESTERINGSREDOVISNING	52
NOTER	54

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Året i korthet

I juni gav Regionfullmäktige styrelsen i uppdrag att ta fram och genomföra en plan för god ekonomisk hushållning. Bakgrunden till beslutet var det negativa balanskravsresultatet med -162 mnkr som prognostiserades vid beslutstillfället. Under året har styrelsen och övriga nämnder genomfört åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen och förbättra resultatet under 2019 och framåt.

Årets resultat uppgick till 576 mnkr vilket var en positiv avvikelse mot budget med 389 mnkr. I resultatet ingick värdeökning av finansiella tillgångar med 769 mnkr. Verksamhetens kostnader ökade med 3,1 procent jämfört med 3,8 procent föregående år. Balanskravsresultatet för verksamhetsåret uppgick till 12 mnkr.

För att stärka landsbygden har 15 mnkr delats ut som stöd för att upprätthålla den lokala servicen. Syftet har varit att förbättra förutsättningarna att bo och arbeta på landsbygden. Tillsammans med Industrirådet anordnades Industridagen i Sandviken med ett stort deltagande från näringslivet. Fyra nya företagsetableringar gjordes i länet som sammantaget gav 150 nya arbetstillfällen. Bedömningen är att de på sikt kommer att skapa cirka 2 400 nya jobb.

Den 1 november övertogs verksamheten vid Bollnäs sjukhus från Aleris AB. Detta skedde genom en verksamhetsövergång som bland annat innebar att drygt 300 personer anställdes i Region Gävleborg.

Kösituationen till operation har förbättrats under året. Totalt har antalet operationer ökat jämfört med föregående år. Inom sjukhusen var belägningsgraden fortsatt hög. Antal läkarbesök inom primärvården minskade under året medan de ökade för andra personalkategorier. Detta är i linje med den nya vårdgarantin och omställningen till god och nära vård.

Antal resor med kollektivtrafiken minskade med 1,3 procent. Främsta anledningen var att fria resor för ungdomar inte erbjöds under sommarlovet 2019. Även minskat resande av asylsökande påverkade volymen negativt.

Antalet deltagarveckor vid folkhögskolorna minskade. En av orsakerna var att färre elever anvisades från Arbetsförmedlingen samt ändrade regler för tidiga insatser och färre platser nationellt. Kulturaktiviteterna ökade främst beroende på fler arrangemang inom musik och dans.

Antal årsanställda i medeltal ökade med 230 och uppgick till 6 601. En orsak till ökningen var verksamhetsövergången från Bollnäs sjukhus. Sjukfrånvaron uppgick till 5,5 procent vilket var en minskning med 0,2 procentenheter. Under året slutade 601 personer vilket motsvarade en personalomsättning med 9 procent. Främsta avgångsorsaken var pension. Under året genomfördes en enkät där medarbetarnas engagemang mättes. Utfallet blev 78 i index. Målet var 75 och föregående år var utfallet 78.

Under året har flera aktiviteter genomförts inom miljöområdet. Fler mätetal pekar åt rätt håll. Utsläppen från klimatpåverkande anestesigaser har minskat, koldioxidutsläppen från resor med bil i tjänsten har minskat och materialåtervinningsgraden har ökat till 37 procent. Antalet förskrivna antibiotikarecept var fortsatt låg och andelen PVC-fria produkter som används i verksamheten var fortsatt hög. När det gäller energiförbrukningen i lokaler var nivån oförändrad. Även användningen av förnybara drivmedel i fordon var oförändrad.

Årsredovisningens del i styr- och budgetarbetet

Den budget som regionfullmäktige beslutar om anger varje år hur den politiska inriktningen ska förverkligas. Budgeten tillsammans med regionstyrelsens och nämndernas årsplaner prioriterar och anger Region Gävleborgs årliga arbete. Utifrån årsplanerna antas verksamhetsplaner som styr vilka aktiviteter som ska genomföras under året. Budget och årsplaner följs sedan upp i delårsrapport och årsredovisning. Denna årsredovisning redovisar hur arbetet med att implementera budgeten har gått 2019.

A photograph of two white swans on a body of water. One swan is in the foreground, facing left, partially obscured by tall, dry reeds. The other swan is in the background, facing right. The water is dark blue with some ripples. The overall tone is calm and natural.

RAPPORTERING AV MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Region Gävleborg har pekat ut fyra områden som anger riktningen för det politiska arbetet:

Hela Gävleborg ska leva och utvecklas

Ett grönt och hållbart Gävleborg

En välfärd att lita på

En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå.

Rapportering av mål och måluppfyllelse

Region Gävleborg har pekat ut fyra områden som anger riktningen för Region Gävleborgs arbete 2016-2019:

- Hela Gävleborg ska leva och utvecklas
- Ett grönt och hållbart Gävleborg
- En välfärd att lita på samt
- En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå

Inom respektive område har politiska satsningar och mål angivits i budgeten för 2019. Målen har brutits ner inom respektive nämnd och förvaltningsorganisation. Till målen har mätetal och aktiviteter kopplats för att säkerställa måluppfyllelsen. Rapportering har skett i styrelse och nämnder under året.

Utifrån de fyra målområdena i budgeten för 2019 har satsningar planerats in och genomförts under året. För varje satsning och mål har en bedömning gjorts av måluppfyllelsen utifrån tillgängliga fakta. Bedömningsgrunden har varierat beroende på om målet varit ett inriktningsmål eller ett effektmål. Utifrån bedömningen har varje mål kodats med grönt för uppnått, gult för delvis uppnått och rött för ej uppnått. Flera av målen är långsiktiga och aktiviteter kommer även att pågå under kommande verksamhetsår.

Hela Gävleborg ska leva och utvecklas

Alla människor i alla delar av länet ska ha en god livsmiljö och en god hälsa. Gävleborg ska vara ett attraktivt län, dit människor vill flytta och bo kvar. Det ska finnas förutsättningar att bo och verka i hela länet, både i staden och på landsbygden. Det ska vara lätt att mötas och det ska finnas stora möjligheter för var och en att forma sin egen vardag.

Gävleborg ska erbjuda skiftande boende- och livsmiljöer. Alla invånare i länet ska ha tillgång till utbildning, offentlig och kommersiell service, infrastruktur och utvecklande fritid. Detta är viktiga faktorer för en god livsmiljö och avgörande för en god hälsa.

Öppna, toleranta och dynamiska miljöer, där människors bakgrund, erfarenheter och egenskaper tas till vara, ökar länets attraktivitet. Mångfald och nya kulturella uttryckssätt ska ges en framträdande plats i länet. Ingen människa i Gävleborg ska uppleva diskriminering.

Nedan är exempel på satsningar som genomförts under året.

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
Region Gävleborg ska bli ännu mer närvarande i hela länet inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret		Ett förslag till ny regional utvecklingsstrategi RUS har tagits fram och varit ute på remiss. Arbetet har involverat personer från offentlig sektor, näringsliv, högskola, föreningsliv och invånare. Genom projektet Innovationsklivet införs smart specialisering som är en strategi och ett arbetssätt för att gynna innovation och förnyelse. Tre innovationsnoder och fem innovationsarenor för smart specialisering har etablerats i länet.
Ytterligare säkra och stärka den lokala välfärdsservicen inom och via organisationen.		Rapporter för att undersöka den lokala närvaron inom det regionala utvecklingsområdet som tagits fram och redovisats för regionstyrelsen visade att externa aktörer till stor del är nöjda med Region Gävleborgs agerande.
Med jämlikhet som måttstock – en långsiktig politisk agenda för Gävleborg Bidra till jämlika, förtroendefulla och rättvisa relationer. Öka jämställdhet mellan kvinnor och män respektive flickor och pojkar, öka möjligheterna för integration samt öka möjligheterna för sysselsättning, i synnerhet för de som har en svag anknytning till arbetsmarknaden.		Jämlikhetsutredningen pågår. Den ska ge en samlad beskrivning av skillnaderna i grundläggande livsvillkor mellan olika grupper i hela länet samt presentera en sammanställning av förslag till åtgärder för att minska skillnaderna. Områden som har analyserats är framförallt hushållens ekonomi, arbete, utbildning, bostäder, delaktighet, hälsa och tillit. I november hölls en konferens med aktörer i länet för att presentera utredningens syfte, mål och arbetssätt samt de lokaliserade ojämlika skillnaderna på en övergripande regional nivå.
En fungerande närtrafik ska säkerställas där reguljär linjetrafik inte kan erbjudas.		Närtrafiken är utbyggd i hela länet från och med tidtabellskiftet december 2019, vilket gör att fler har fått tillgång till den kollektivtrafiklösningen.
Tågtrafikens robusthet ska öka genom införskaffande av reservtåg och eller andra reservlösningar.		Tågtrafikens robusthet har ökat under 2019 och den ersättningstrafik som har behövts har fungerat bra. Förberedelser har pågått för övertagande av fler Regionatåg från Upplands lokaltrafik nästa år. Hjulen på tågen har svarats förebyggande, för att undvika akut ställd trafik. Det har även installerats skydd mot viltskador på tågfronterna. Daglig styrning och prioritering av åtgärder för underhåll har förbättrats, för att ha mesta möjliga trafik igång.

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
Förbättra tillgängligheten till kollektivtrafiken		Region Gävleborg har samordnat arbetet med nya gemensamma tillämpningsanvisningar för färdtjänst och riksferdtjänst inom länets kommuner. Besluten har bland annat inneburit att färdtjänstkunder har fått möjlighet att resa med färdtjänst i hela länet. Tillgänglighetsanpassning av hållplatser har fortsatt under året.
Tillsammans med kommunerna utveckla attraktiva stationsområden samt samordna planering för bostäder, infrastruktur och kollektivtrafik		Region Gävleborg har under året arbetat med samordnad hållbar planering av infrastruktur, kollektivtrafik och bebyggelseutveckling. Arbetet har resulterat i ett kunskapsmaterial som benämns Gävleborgs funktionella geografi. Under året har också ombyggnation av Bollnäs resecentrum påbörjats, centrumhållplatsen Bankgränd i Hudiksvall har färdigställts och trafikeras från och med oktober.
Utveckla och stärka påverkansarbetet kring medel och regelverk för bredband		Region Gävleborg har haft en ledande roll och samverkat med länets kommuner och länsstyrelsen för en utbyggnad av bredband enligt bredbandsstrategin. En ny regional handlingsplan för bredband 2019-2025 har arbetats fram och antagits av regionfullmäktige med nya mål och betonad vikt av fortsatt samarbete i bredbandsfrågorna med fokus på både trådlös och fast bredbandsteknik. Region Gävleborg har samtidigt fortsatt driva tre pågående fiberutbyggnadsprojekt samt startat ytterligare ett projekt.
Bidra till att såväl vana som ovana deltagare upplever kulturaktiviteterna tillgängliga		Folkhögskolorna arrangerade kulturaktiviteter i samarbete med lokala och regionala kulturaktörer. Kultur Gävleborg samarbetade med flera nya samarbetsparter inom scenkonsten. Projekt med koppling till digital delaktighet bedrevs inom olika kulturområden. Genom virtual reality VR, har världsarvet Bortom Åa gjorts tillgängligt på länets bibliotek. Dansverksamhetens arbete för äldre personer och personer med sjukdomen parkinson är exempel på metodutveckling som bedrivits under året. Ett annat exempel var musikverksamhetens arbete med arrangemanget av riksfinalen Imagine för unga musiker.
Barn är en prioriterad målgrupp för kultur		För att öka förutsättningarna för barn och ungas möjlighet att ta del av professionell kultur genomfördes till exempel utbudsdagar för scenkonst, danssommarmjobb för ungdomar och stöd gavs till kommuner som vill arbeta med skolbio. Arbetet med en regional kulturgaranti för barn och unga, Kultimera, fortsatte och en ny webbplats lanserades. Bokstart för små barns språkutveckling var ett exempel på projekt som genomförts under året. Löpa linan ut som är en modell för implementering av barnkonventionen inom biblioteksverksamheten lanserades.
Att främja likvärdiga förutsättningar för kulturlivet och göra det tillgängligt för alla i hela länet		Kulturverksamheten arbetade med nya samarbetspartners och på nya platser. Information om bidragsformer genomfördes för att öka spridningen av bidrag i länet, vilket resulterade i att minst ett projekt i varje kommun fick bidrag. Bidragsformen crowdculture återinfördes vilket medförde att flera nya projekt startades. Arbetet med ett subventioneringssystem för resor till kultur infördes.

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
Satsning på ökad lokal tillgänglighet till kultur genom ökad digitalisering ska göras.		Tillgänglighetsplanen uppdaterades och syntolkning användes på sociala medier. Inför lanseringen av skolors kulturportal Kultimera.se genomfördes arbete med fokus på tillgänglighet. Genom VR-teknik har världsarvsgården Bortom Åa och Folkmusik 360 gjorts tillgängliga. Arbetet med VR-lösning för kulturskolan startade. Dialog med pensionärsorganisationerna inleddes för ökad kompetens inom det digitala området.

Ett grönt och hållbart Gävleborg

Gävleborg ska vara en föregångare inom den gröna omställningen. En omställning som bidrar till högre livskvalitet, fler jobb, ekonomisk utveckling samt mindre nyttjande av energi och råvaror. Trä som byggnadsmaterial har stora miljömässiga fördelar. Råvaran är en förnybar resurs, förädling är ofta möjlig nära råvarukällan och produkterna är lättare att transportera än andra material. Region Gävleborg ska använda möjligheten till träbyggande i samband med egna investeringar. Gävleborg ska präglas av en giftfri vardag, uppnå sin del av de nationella miljö- och klimatmålen och kraftigt minska sin påverkan på den globala miljön.

Gävleborg ska vara ett socialt hållbart samhälle, ett samhälle där människor är delaktiga och har inflytande över det gemensamma samhällsbygget. Alla ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv. Barn och unga ska leva under goda och jämlika uppväxtvillkor, en social och ekonomisk trygghet ska säkerställas.

Nedan är exempel på satsningar som genomförts under året.

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
Ökad energieffektivitet i verksamheten		Energianvändningen i våra lokaler är fortsatt 198 kWh/kvm. Under året har optimeringar gjorts i ordinarie drift. Energiplan för 2020-2030 togs fram för ökad effektivisering.
Ställa miljökrav enligt lägst miljöbyggnad silver vid byggnationer		Miljö- och energikrav enligt miljöbyggnad silver ställs vid Region Gävleborgs byggprojekt. Miljösamordnare för Framtidsbygget har anställts.
Minska miljöpåverkan från miljöstörande kemikalier och läkemedel i Region Gävleborg		Antalet antibiotikarecept är fortsatt lågt jämfört med riket, 268 antibiotikarecept per tusen invånare, men har inte minskat jämfört med 2018. Förskrivning av diklofenak har minskat med 41 procent. För att förebygga föroreningar av mark och vatten har rutiner och en släckvattenplan tagits fram. Kemikaliekrav har ställts vid upphandling av städkemikalier och lokalvård.
Minska utsläpp av klimatpåverkande anestesigaser i Region Gävleborg		Region Gävleborgs koldioxidutsläpp från klimatpåverkande anestesigaser har minskat jämfört med förra året till 2,4 CO ₂ -ekvivalenter per invånare. Två av Folk tandvårdens kliniker har införskaffat mobila destruktionsapparater, vilket gör att den inköpta lustgasen från dessa kliniker omhändertas.
Minska koldioxidutsläppen från resor med bil i tjänsten i Region Gävleborg		Koldioxidutsläppen från resor med bil i tjänsten har minskat från 89 CO ₂ per anställd till 80 CO ₂ per anställd i Region Gävleborg.
Ökad andel förnybara drivmedel och minskad energiåtgång i Region Gävleborg		Andelen förnybara drivmedel som tankas var samma som förra året, 21 procent. Antalet elbilar har ökat och de dieslbilar som beställts efter årsskiftet är godkända för att tankas med förnyelsebar diesel, HVO. Bland korttidshyrda bilar har andelen som kan drivas med etanol ökat och laddhybrider har börjat användas. Låginblandning av förnybara drivmedel i bensin och diesel har allmänt ökat. Tillgången till förnybara drivmedel i hela länet är dock en begränsning.
Öka materialåtervinningsgraden i Region Gävleborg		Materialåtervinningsgraden har ökat till 37 procent. Det beror framförallt på införande av matavfallsutsortering i Hudiksvall och plastutsortering i Gästrikland.
Minska miljö- och klimatpåverkan från livsmedel i Region Gävleborg		Leverantören av patientmåltider och restaurangverksamhet vid sjukhusen och folkhögskolorna har angett att de under året har

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
		arbetat med att köpa ekologiska råvaror då det varit ekonomiskt försvarbart och av bra kvalitet. Andelen ekologiskt är samma som förra året, 35 procent. Leverantören har minskat klimat- och miljöpåverkan genom att köpa svenskt och närproducerat, laga mat från grunden och minimera halvfabrikat.
Öka andelen PVC-fria produkter inom hälso- och sjukvård i Region Gävleborg		Andelen PVC-fria produkter var fortsatt hög, 82 procent, men har inte ökat jämfört med förra året. 97 procent av de tappningskatetrar som användes var PVC-fria. Leverantören tillhandahåller PVC-fria alternativ då de finns på marknaden och de uppfyller övriga kvalitetskrav.
Ökad miljöhänsyn tas vid kapitalförvaltning		Omställning av Region Gävleborgs placeringar för kapitalförvaltning genomfördes till 80 procent.
Andelen fossilfritt bränsle inom den särskilda kollektivtrafiken ska öka		X-trafik, har arbetat tillsammans med Trafikföretaget i Gästrikland för en lösning till leverans av två Vätgasbussar inom de närmaste åren. Miljöbonusen i avtalet för särskild kollektivtrafik har effekt och andelen fossilfritt bränsle fortsatte att öka till 92,3 procent.
Tillgång till fossilfria bränslen i hela länet		En nulägeskartläggning av tillgången till fossilfria bränslen i länet har genomförts. Särskilda möten och gemensamt seminarium med ledande politiker och tjänstepersoner i länets kommuner har genomförts. Arbetet har fortsatt med analyser och fördjupade samarbeten för att utforma strategier för fossilfrihet i transportsektorn senast 2030.
Utöka energiproduktionen från solenergi		Ett flertal seminarier om solen för både privatpersoner och lantbrukare har anordnats i länet i samverkan med kommunernas energi- och klimatrådgivare och länsstyrelsen.
Barn och ungas uppväxtvillkor samt jämlik och jämställd hälsa ska förbättras		Region Gävleborg har arbetat med förberedelser i och med att barnkonventionen blir lag 2020. Webbsidorna för barnrätt har uppdaterats med kunskapsstöd och en grundutbildning har tagits fram. Tillsammans med länets kommuner har enkätundersökningen Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitikerna genomförts för att bidra till en ökad förståelse om unga i Gävleborg.
Konceptet sociala investeringar ska fortgå och vidareutvecklas		Läs på recept som fokuserat på barn med språkstörningar, Förenade i rörelse som fokuserat på att barn och unga ska röra mer på sig och Styrka hela livet som fokuserat på att få äldre att röra mer på sig är tre sociala investeringar som pågått och beviljats medel under 2019.

En välfärd att lita på

Hälso- och sjukvården i Gävleborg ska bidra till en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Den som har störst behov ska ges företräde och jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet ska vara ledord. Detta är en förutsättning för ett samhälle som håller ihop, med små och minskande skillnader mellan människor.

Det ska i hela länet finnas en tillgänglig hälso- och sjukvård av högsta kvalitet. Den ska vara sammanhållen och utgå ifrån varje persons förmågor, vilja och behov samt garantera att varje människa alltid behandlas med värdighet, medkänsla och respekt.

Hälso- och sjukvården har en viktig roll som regional utvecklingskraft när det gäller forskning, innovation, utveckling och införande av vårdrelaterade tjänster och produkter.

Nedan är exempel på satsningar som genomförts under året.

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
Utveckla den nära vården		Region Gävleborgs arbete med god och nära vård har fått uppmärksamhet nationellt och hos regeringens särskilda utredare. Sedan årsskiftet har arbetet fokuserats på att skapa en struktur för det vidare arbetet och göra treårsplaner för sju programområden som leds av ett programkontor. I september lanserades en ny webbsida där information finns om strukturen, projekten och de programdirektiv som styr varje programområde. Samverkan med länets kommuner och de privata aktörerna inom hälsovalet sker i samverkansforum, styr-, och arbetsgrupper för god och nära vård. Några av de konkreta satsningar som arbetats med är utveckling av digitala vårdmöten, patientkontrakt, mobila team, Liva hälso appen, framtidsbygget, utvecklad samverkan kring äldres hälsa, kunskapsstyrning, utvecklad samverkan mellan primärvård- och sjukhusvård gällande folksjukdomarna, och fortsatt kompetensutveckling och utveckling av en god arbetsmiljö.
Förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvård		Under 2019 har den nya vårdgarantin inom primärvården implementerats. Den nya vårdgarantin innebär att en patient som har ett nytt eller kraftigt försämrat hälsoproblem ska erbjudas medicinsk bedömning inom tre dagar. Resultatet för perioden januari till december ligger i genomsnitt på 71 procent för den offentliga primärvården. Inom telefontillgänglighet i primärvården är resultatet 90 procent jämfört med rikets 87 procent. Resultatet för vårdgarantin för första besök för de som väntat 90 dagar eller kortare var 64 procent 2019, det är 4 procent lägre än 2018. Antalet genomförda besök inom den sjukhusbundna specialistvården ligger på samma nivå som under 2018. Resultatet för vårdgarantin för operation för de som väntat 90 dagar eller kortare var 67 procent. Det är cirka 6 procent högre än 2018. Responstiden inom ambulansen ligger väl under uppsatta målnivåer, en mediantid på 9,3 minuters responstid på prio-1 larm, att jämföra med en målnivå på 13 minuter. Utfallet placerar Gävleborg i toppen nationellt.

Förbättra kontinuiteten kring patienten		Under året har arbete genomförts för att minska beroendet av inhyrd personal. Inom primärvården kvarstår fortfarande stora utmaningar för att lyckas minska beroendet av inhyrd personal. Kontinuiteten följs sedan början av 2019 upp särskilt och de sjukhusbaserade verksamheterna låg under året på ett snittvärde på 0,46 av kontinuitetsindex . De speglar en högre grad av kontinuitet än riktvärdet. Inom primärvården bryts kontinuitetsmålet upp för olika patientgrupper och yrkesgrupper. Utfallen varierar och ett sammanlagt värde kan inte redovisas.
Minska vårdskadorna		Riktade insatser har gjorts för att minska vårdskador. Jämfört med föregående år noteras förbättringar. Vårdrelaterat index VRI har minskat ifrån 9,5 procent till 9,1 procent. Andelen patienter med trycksår har minskat från 9,6 procent 2018 till 8,4 procent 2019. Gävleborgs framgångsrika arbete med fallprevention uppmärksammades i SKL:s ekonomirapport som bäst i landet och ett lysande exempel. Patientsäkerhetsutfallen följs månatligen och gröna korset för daglig styrning av patientsäkerhet har fått ökad spridning i verksamheten.
Effektivare omhändertagande vid psykisk sjukdom		Samtliga hälsocentraler har deltagit i Brief Intervention, en modell för integrerad primärvårdsspsykiolog som ger en kortare väntetid till psykologiska insatser. En särskild remissmall har tagits fram för att underlätta vårdflödet och implementeringen av vårdriktlinjer som ska gälla mellan vuxenpsykiatri och primärvården har påbörjats.

En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå

Framtidens arbeten skapas genom innovation, kreativitet, företagsamhet och goda villkor för företagen. Medarbetarnas kompetens är en förutsättning för framgångsrika företag. Det ska finnas goda möjligheter till bildning, validering, fortbildning och utbildning på olika nivåer. Matchningen mellan dem som söker arbete och dem som söker arbetskraft ska förbättras.

Utveckling i Gävleborg drivs tillsammans med kommuner, andra offentliga aktörer, näringslivet, akademien och ideell sektor.

Förnyelse och utveckling berör hela näringslivet. Kapaciteten för innovation ska främjas genom att stimulera utvecklingen av starka offentliga innovationsmiljöer inom sjukvård och life-science.

Det ska vara attraktivt att starta och driva företag i Gävleborg. Upplevelse-, besöks- och tjänstenäringsarna ska ges förutsättningar att växa och världsledande exportindustri likväl som små och medelstora företag och kooperativ ska ha möjlighet att utvecklas ytterligare. I fokus står också en livskraftig och aktiv landsbygd.

Nedan är exempel på satsningar som genomförts under året.

Politiska satsningar och mål	Status	Kommentar
Sysselsättningen ska öka och arbetslösheten sjunka i Gävleborg		Projektet Stödjande insatser för anställningsbarhet, Sifa har förlängts till och med första halvåret 2020. Under november har två nya klasser med 28 deltagare för utrikesfödda kvinnor med låga språkkunskaper startats vid Bollnäs folkhögskola med målsättningen att öka deras SFI-nivå i kombination med utbildning i arbetsmarknadskunskap. Projektet eXtra stöd bedrevs i länets alla kommuner. Till och med oktober 2019 har 861 personer börjat i projektet. Av de 555 personer som har avslutat projektet till och med oktober 2019 har mer än 50 procent av kvinnorna och mer än 65 procent av männen gått till någon form av anställning eller påbörjat studier. Trots dessa projekt och övriga insatser för att öka sysselsättningen, uppgår enligt Arbetsförmedlingens statistik över öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i Gävleborgs län till 10,1 procent av arbetskraften 16-64 år, jämfört med 9,4 procent ett år tidigare.
Region Gävleborg ska tillsammans med relevanta aktörer bidra till att integrationen via utbildning, praktik eller arbete förbättras		Vid ingången av 2019 fanns 100 extratjänster och 9 praktikplatser inom Region Gävleborg. Då Arbetsförmedlingen drog ned programmet under 2019 och inga nya extratjänster eller arbetspraktikplatser beviljades, har antalet individer i åtgärd successivt minskat under året. I nuläget finns inom Region Gävleborg 30 kandidater till svensk legitimation i vårddyrke från länder utanför EU/EES. Anställda i utbildning med bibehållen lön eller utbildningsbidrag under 2019 är 92 till specialistsjuksköterska/barmorska, 65 till sjuksköterska samt 18 till medicinsk sekreterare.

Bidra till utveckling och samverkansformer som leder till ökad sysselsättning, framförallt genom bättre matchning på arbetsmarknaden. I första hand ska detta ske genom grundläggande utbildning och kompletterande utbildningar inom bristyrken men också genom att underlätta karriärväxling mitt i livet

Inom ramen för uppdraget att samordna regional kompetensförsörjning identifierades strategiska bristyrken och en handlingsplan upprättades. Antalet beviljade yrkeshögskoleplatser ökade jämfört med 2018.

För att utveckla och driva investeringsfrämjandet tecknades avtal med Business Sweden.

Fyra nya utländska företagsetableringar skedde under året. Microsofts etablering i länet innebar arbete för att skapa kontakter med företag som på olika sätt är eller blir underleverantör till företaget.

Det pågående projektet för att fler ska starta eget företag förlängdes till halvårsskiftet 2020. Projektet har hittills resulterat i att drygt 1 000 personer har gått nyföretagarutbildningen och fler än 200 företag har startat.

Inom projekt ValidX utvecklades en modell för branschvalidering och kompetensutveckling. Gävleborg rankas som en av tre regioner i Sverige som kommit längst och som bedöms ha en struktur på plats. På Bollnäs folkhögskola startade en testmiljö för validering av yrkesgruppen personliga assistenter.

Finansiella mål

För god ekonomisk hushållning har finansiella mål särskilt angetts av regionfullmäktige. Soliditeten får inte understiga 30,0 procent. Region Gävleborg ska ha ett positivt resultat, inklusive värdeförändring av kortfristiga finansiella placeringar som motsvarar 2,0 procent av verksamhetens nettokostnader. Respektive verksamhet ska bedrivas inom de budgetramar som regionfullmäktige har tilldelat.

Per den 31 december uppgick soliditeten till 39,7 procent. Resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader uppgick till 6,0 procent. Hälso- och sjukvårdsnämnden och hållbarhetsnämnden redovisade underskott medan regionstyrelsen och övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott.

VERKSAMHETS- REDOVISNING

Region Gävleborgs uppdrag omfattar hälso- och sjukvård, tandvård, regional kollektivtrafik, regional kultur och utbildning, regional utveckling och regionalt tillväxtarbete samt länsplanering av regional transportinfrastruktur. Verksamheten leds av regionfullmäktige, regionstyrelsen och nämnder. Här är statistik som visar delar av verksamhetens produktion 2019.

Verksamhetsredovisning

Hälso- och sjukvård

Antal besök hos läkare har minskat och antal besök hos sjuksköterskor har ökat under året i primärvården vilket är en del av den förändring som verksamheterna strävar mot i linje med omställningen till god och nära vård. Fler enheter har arbetat med att överföra arbetsuppgifter från läkare till sjuksköterska eller annan yrkeskategori som ett led i att använda resurserna effektivare. Den utökade vårdgarantin i primärvården som gäller från årsskiftet, där samtliga legitimerade yrkeskategorier inkluderas, driver på denna förändring.

Kösituationen till operation har förbättrats under året och totalt har antalet operationer ökat jämfört med föregående år. Inom sjukhusen var belägningsgraden fortsatt hög.

God och nära vård

God och nära vård i Gävleborg har varit det största utvecklingsarbetet under 2019. I korthet handlar det om att ställa om arbetssätten inför de förändringar som kommer att ske i samhället de närmaste åren utifrån de demografiska prognoserna med betydligt färre yrkesverksamma i förhållande till andelen utanför arbetsför ålder och behovet av en mer patientcentrerad vård med bättre möjlighet för våra patienter att själva vara mer delaktiga.

Ett av uppdragen var att bygga en struktur för det långsiktiga arbetet, vilket gjordes under våren. Arbetet har drivits genom ett programkontor och totalt har drygt 40 projekt startas. Framdriften i arbetet har väckt intresse utanför länets gränser och dialog har förts med regeringens särskilda utredare för god och nära vård.

Arbete för att vården i länet ska bli mer personcentrerad har pågått i verksamheterna för att fånga upp behov och kunna ha ett helhetsperspektiv om patienten.

Flera alternativa sökvägar har skapats in till vården, telefon, digitalt, drop-in, vilket har skapat möjligheter att söka vård utifrån egna önskemål.

Teambaserat omhändertagande med god samverkan mellan professioner har varit en viktig del. Diabetesvården har till exempel utvecklat individualiserad diabetesvård. Hjälp till självhjälp via gruppbehandlingar, samordnad individuell plan SiP och fast vårdkontakt är andra delar som ökat personcentreringen.

Inom vuxenpsykiatri har man arbetat med brukarinflytande, delat beslutsfattande, teambaserade arbetssätt, och utveckling mot att styra över traditionell slutenvård till öppenvård.

Inom ortopedi har arbete pågått med sambeslut kring operationsmetod, förberedelser och väntat resultat.

Inom barn- och ungdomssjukvården har arbete pågått med fast vårdkontakt, med särskilt fokus på barn med kroniska sjukdomar. Barn och ungdomssjukvården har även haft erfarenhetsutbyte med Sörmland i barnanpassning till barnkonvention, och har tillsammans med kvinnosjukvården utvecklat samvården mellan nyfödda och deras mödrar genom nyfödd sammanhållen familj.

Under hösten har ett stort förankrings- och dialogarbete genomförts. Många dialoger har genomförts med politiska forum såsom berörda nämnder, politiska partier, majoritetens

möten, oppositionens möten, pensionärsföreningar, patientföreningar och samverkansforum med länets kommunledningar.

Satsning på digital vård

Som ett delprojekt inom god och nära vård i Gävleborg har under året gjorts stora satsningar på digital vård och digitala vårdmöten. Hälso- och sjukvården har påbörjat en upphandling av en digital plattform för framtidens vård. Länets första digitala hälsorum invigdes i Svågagården i Ängebo i norra Hälsingland, vilket fick stor och positiv uppmärksamhet.

Måns Lööf, digital vårdutvecklare på barn- och ungdomspsykiatri, tilldelas den nationella utmärkelsen Sveapriset vid Kvalitetsmässan i Göteborg för sitt arbete med ADHD-appen Hipr. Under året har också arbetet med framtidens vårdinformationssystem intensifierats.

Region Gävleborg har också arbetat aktivt med att utöka den mängd information som patienter och medarbetare kan tillgodogöra sig via journalen och nationell patient översikt, NP. Från och med 2019 syns även att labbsvar. Användningen av systemet på journalen eller NP har under året ökat med 50 procent under året.

Övertagande av Aleris specialistvård i Bollnäs och Söderhamn

I februari 2019 meddelade Aleris önskemål om att lämna avtalet om drift av Bollnäs sjukhus i förtid. Ett projekt startades för att planera och genomföra verksamhetsövergången. Övergången skedde enligt plan den 1 november. Alla anställda inom Aleris erbjöds tjänster i Region Gävleborg. Alla förutom en tackade ja vilket innebar att 322 tillsvidare anställda medarbetare vid sjukhuset i Bollnäs och specialistmottagningen i Söderhamn blev en del av Region Gävleborg.

Inhyrd personal

Hälso- och sjukvården har varit med i den nationella satsningen som syftar till att bli oberoende av hyrpersonal. Arbetet med utfasningen av hyrpersonal har under året varit ett av de tre särskilt prioriterade områdena inom hälso- och sjukvården och omställningen från inhyrd till egen personal har påverkat tillgängligheten och vårdköerna.

Samtlig inhyrning ska sedan slutet av 2018 godkännas av biträdande eller hälso- och sjukvårdsdirektör. Arbetet har följts månatligen genom uppföljningar av bemanningstal, ekonomi och patientsäkerhetsmått. Arbetsmiljön på de berörda enheterna har följts upp med en månatlig enkät till medarbetarna. Inga negativa konsekvenser avseende patientsäkerhet eller arbetsmiljö har noterats.

Vid årets slut konstateras att arbetet varit framgångsrikt och att Region Gävleborg har minskat inhyrningen till förmån för flera fasta medarbetare, och kostnaderna har minskat med cirka 37 miljoner kronor.

Det nya teambaserade arbetssättet kring psykisk ohälsa på hälsocentralen i Edsbyn har fått uppmärksamhet även utanför Gävleborg med inbjudningar att föreläsa på nationella kongresser och möten. Genom nya arbetssätt med det psykosociala teamet ökade andelen nöjda patienter, sjukskrivningarna bland de pågående sjukfallen sjönk till nästan hälften och väntetiden minskade från 28 till 2 dagar. Stressen hos personalen har minskat från 35 procent till 0 procent och känslan av att sakna rätt kompetens från 62 procent till 21 procent. Edsbyn Din hälsocentral blev nominerade till Guldskalpellen av Dagens Medicin, inom kategorin ”Årets förnyare inom sjukvården”.

Ett omfattande vårdlinjearbete har också bedrivits för att tydliggöra ansvaret mellan primärvården och psykiatri för personer med psykisk ohälsa. Bland annat har verksamheterna erbjudits utbildning i ”kort psykologisk rådgivning” och 98 procent av alla vårdenheter arbetar nu med denna modell.

Nationellt system för kunskapsstyrning inom Hälso- och sjukvård

Under året har en organisation etablerats för att kunna arbeta med kunskapsstyrning, en satsning som görs tillsammans med privata vårdgivare, folktandvården, och kommunerna i länet. Även samhällsmedicin och avdelningen för folkhälsa deltar i arbetet.

Kunskapsstyrningen handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Arbetet drivs av regionerna, med stöd av Sveriges kommuner och regioner, SKR. Målet är att bästa kunskap ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte i hela landet, vilket bör ge en jämlikare vård och spara resurser regionalt i framtagandet av olika riktlinjer.

Tandvård

Region Gävleborgs uppdrag är att erbjuda en god tandvård på lika villkor åt befolkningen och att verka för en god och jämlik tandhälsa. Inom länet bedrevs på Region Gävleborgs uppdrag regelbunden och fullständig tandvård samt specialisttandvård för barn, ungdomar och unga vuxna till och med det år de fyller 24 år.

Samtliga barn, ungdomar och unga vuxna i länet hade en ansvarig tandläkare, antingen genom aktivt val av klinik alternativt att avstå eller en passiv listning. Totalt var 69 351 individer 3 – 24 år listade inom tandvården i Region Gävleborg i december 2019. Under 2019 hade 44 731 personer i den ålderskategorin blivit fullständigt undersökta.

Antal listade barn och unga inom tandvården

Avser 3-24-åringar	31 december 2019	31 december 2018	Förändring %
Folktandvården Gävleborg AB	64 078	64 993	-1,40%
Privata Tandläkare	3 964	4 258	-6,90%
avstår*	1 309	Ingen jämförelse	
Totalt	69 351	69 251	0,10%

*Avser individer 18 år eller äldre, som valt att avstå från undersökning trots att de fått minst tre kallelser samt brev med information om de rättigheter som gäller för avgiftsfri tandvård upp till och med 24 år.

Antal fullständigt undersökta individer

Avser 3-24-åringar	31 december 2019	31 december 2018	Förändring %
Folktandvården Gävleborg AB	40 841	37 311	9,50%
Privata Tandläkare	3 890	3 554	9,50%
Totalt	44 731	40 865	9,50%

För att förbättra tandhälsan hos befolkningen har Region Gävleborg under 2019 anordnat aktiviteter för att förbättra munhälsan bland äldre och vuxna med funktionsnedsättningar. Det handlar bland annat om utbildning till vårdpersonal, information till brukare och anhöriga samt kollektiva fluorsköljningar på äldre-och LSS-boenden i Gävleborg.

Ett samverkansprojekt har påbörjats mellan demensvården, folktandvården, primärvården och beställarenheten för tandvård. Målet är att nå fler individer som kan ha rätt till något av regionens tandvårdsstöd genom en ökad information och förbättrat samarbete kring denna patientgrupp.

Fortsatt satsning på tobaksförebyggande arbete har skett i olika forum.

Fortsatt arbete med att åtgärda den ojämnt fördelade hälsan bland barn och unga. Samverkan med mödrahälsovård och barnhälsovård har utvecklats.

Hälsoval

Inom Hälsoval Gävleborg ingick vid årsskiftet 42 hälsocentraler, varav 26 drevs i egen regi och 16 drevs externt. En extern hälsocentral och en regiondriven hälsocentral avvecklades och en extern hälsocentral öppnades under året.

Av länets befolkning var 39,8 procent listade vid extern hälsocentral vid årets slut, vilket var en ökning med 1,5 procentenheter jämfört med föregående år.

Listade invånare i Gävleborg i december	Externt drivna hc		Internt drivna hc		Totalt	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Eget val	92 203	91 647	128 584	130 806	220 787	222 453
Tilldelade	21 491	17 693	44 141	45 069	65 632	62 762
Totalt	113 694	109 340	172 725	175 875	286 419	285 215

Av länsinvånarnas läkarbesök i primärvården, exklusive besöken på jourmottagningarna, genomfördes 40,1 procent på någon av de externt drivna hälsocentralerna vilket var en ökning med 0,1 procent.

Läkarbesök inom Hälsoval Gävleborg	2019	2018	Förändring antal
Läkarbesök av listade vid internt drivna hc	218 204	229 297	-4,80%
Läkarbesök av listade vid externt drivna hc	146 091	152 602	-4,30%
Totalt	364 295	381 899	-4,60%

Den nya patientlagen som möjliggjort listning över länsgräns medförde att 1 592 personer boende i annat län listade sig vid en hälsocentral i Gävleborg vilket var en ökning med 88 personer jämfört med föregående år. I Gävleborg hade 951 invånare gjort val av hälsocentral i annat län vilket var en ökning med 107 personer.

Antal besök hos läkare har minskat och detta förklaras med att fler besök tas omhand av annan legitimerad personal, vilket är i linje med den nya vårdgarantin.

Hållbarhet

Kollektivtrafik

Närtrafiken är utbyggd i hela länet från och med tidtabellskiftet december 2019, vilket gör att fler har fått tillgång till den kollektivtrafiklösningen.

Tågtrafikens robusthet har ökat under 2019 och den ersättningstrafik som har behövts har fungerat bra. Inplanerade åtgärder har genomförts och har fått effekt. Förberedelser har pågått för övertagande av ytterligare Regionatåg från Upplands lokaltrafik år 2020.

Region Gävleborg har samordnat arbetet med nya gemensamma tillämpningsanvisningar för färdtjänst och riksfärdtjänst inom länets kommuner. Besluten har bland annat inneburit att färdtjänstkunder har fått möjlighet att resa med färdtjänst i hela länet.

Under 2019 minskade antal resor med X-trafiks bussar och tåg med 2,0 procent. Främsta anledningen var att bidraget för fria resor för ungdomar mellan 12-18 år under sommarlovet togs bort av regeringen. Även minskat antal resor till följd av nedlagda asylboenden samt resor kopplade till överflyttning mellan X-tåg och SJ-tåg i samband med den nya tågsatsningen och det nya avtalet om utökad giltighet på SJ:s tåg har påverkat. Till följd av tågsatsningen har resorna med SJ, UL och TIB ökat med 16,5 procent.

Resor	2019	2018	Förändring %
Antal resor med X-trafiks bussar	13 705 074	13 850 528	-1,1
Antal resor med X-tåget	830 010	973 683	-14,8
Summa resor med X-trafiks bussar och tåg	14 535 084	14 824 211	-2,0
Antal resor med SJ, UL, och TIB	586 788	503 613	16,5
Antal resor via beställningscentralen	583 995	586 834	-0,5
Totalt	15 705 867	15 914 658	-1,3

Infrastruktur och samhällsplanering

En ny regional handlingsplan för bredband 2019-2025 har arbetats fram och antagits av Regionfullmäktige med nya mål och betonad vikt av fortsatt samarbete i bredbandsfrågorna med fokus på både trådlös och fast bredbandsteknik. Region Gävleborg har samtidigt fortsatt driva tre pågående fiberutbyggnadsprojekt samt startat ytterligare ett projekt. Region Gävleborgs har under året arbetat med samordnad hållbar planering av infrastruktur och kollektivtrafik samordnat med bebyggelseutveckling. Det har handlat om funktionellt sammanhållna bostads- och arbetsmarknader och utgjorde första fasen i ett strukturbildningsarbete. Detta tillsammans med länets kommuner, Högskolan i Gävle, Trafikverket, Handelskammaren, med flera regionala aktörer i länet samt storregionalt genom samverkan inom bland annat östra Mellansverige (MS och Mälardalsrådet. Arbetet har utmynnat i ett kunskapsmaterial som benämns Gävleborgs funktionella geografi.

Folkhälsa och hållbarhet

Jämlikhetsutredning

För att fördjupa kunskaperna om hur ojämlikheten ser ut i Gävleborgs län har Region Gävleborgs regionstyrelse initierat en jämlikhetsutredning. Jämlikhetsutredningen ska ge en samlad beskrivning av skillnaderna i grundläggande livsvillkor mellan olika grupper i hela Gävleborgs län. Den ska även presentera en sammanställning av förslag till åtgärder för att bryta ojämlikheten och för att minska skillnaderna i livsvillkor och hälsa. En ökad jämlikhet gör att fler kan bidra till att utveckla vårt samhälle och att vår gemenskap ökar. Områden som analyserats är framförallt hushållens ekonomi, arbete, utbildning, bostäder, delaktighet, hälsa och tillit.

Sociala investeringar

Genom att arbeta med sociala investeringar vill Region Gävleborg hjälpa olika aktörer att ta fram och testa nya förebyggande arbetssätt och metoder. De arbetssätt och metoder som faller väl ut ska, efter insatsens slut, kunna implementeras i en ordinarie verksamhet och på så sätt leda till mänskliga vinster. På sikt ska det även bidra till minskade samhällskostnader. Målgrupp för arbetet med sociala investeringar är barn och unga, samt personer som riskerar att hamna i socialt utanförskap. De tre sociala investeringar som pågått och beviljats medel

under 2019 var Läs på recept som fokuserat på barn med språkstörningar, Förenade i rörelse som fokuserat på att barn och unga ska röra mer på sig samt Styrka hela livet som fokuserat på att få äldre att röra mer på sig.

Under året har Region Gävleborg förberett organisationen inför att barnkonventionen blir lag 2020. Webbssidorna för barnrätt har uppdaterats med kunskapsstöd och en grundutbildning har tagits fram. Region Gävleborg i samarbete med regionens kommuner har under hösten genomfört enkätundersökningen Lupp (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) för att bidra till en ökad förståelse om unga i Gävleborg, deras livssituation och åsikter.

Kultur och utbildning

Antalet deltagarveckor 2019 var färre än 2018. En förändring skedde under 2019, antalet deltagarveckor för profilkurserna ökade medan antalet deltagarveckor för Studiemotiverande folkhögskolekurser och Etableringskurs minskade jämfört med 2018. Minskningen till dessa kurser berodde främst på att Arbetsförmedlingen anvisar färre deltagare, ändrade regler för tidiga insatser och att nationellt har antalet tillgängliga platser minskat.

Produktion	2019	2018	Förändring %
Antal deltagarveckor vid folkhögskolor	26 178	26 818	-2,4
Antal konserter och dansföreställningar, Kulturutveckling	532	472	12,7

Ökningen av antalet kulturaktiviteter berodde på fler nya arrangörer, satsning på musikutbud med koppling till finskt förvaltnings område samt att Region Gävleborg var arrangör av den nationella tävlingen för unga musiker, Imagine. Inom dansverksamheten ökade antalet beställda skolföreställningar samt aktiviteter i samband med sommardans för ungdomar och hiphoptävlingen City of battle.

Regional utveckling

Gävleborgs regionala utvecklingsarbete tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin. Under året har arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi intensifierats. Under året har över 400 personer som representerar aktörer i offentlig sektor, näringsliv, högskola och föreningsliv deltagit i arbetet med att ta fram strategin, bland annat via framtidsdag och remissdialog.

Det innovationsfrämjande arbetet har under året bedrivits utifrån två perspektiv. Att stärka och utveckla det regionala innovationsstödssystemet och dess aktörer samt att stärka innovationskraften i länet genom fortsatt implementering av den regionala innovationsstrategin för smart specialisering.

Arbetet fortgår med att utveckla och bilda regionala innovationsnoder för att stärka och sprida innovationsarbetet. I dag finns det noder i Hudiksvall och Sandviken och är på väg att bildas i Gävle och Söderhamn. Ur ett jämlikhetsperspektiv är det viktigt att noderna finns utspridda för att täcka in hela länet. Nodernas uppdrag är att jobba brett och inkluderande med innovationscoaching till idébärare och innovatörer. De fungerar också som mötesplatser för samhällsaktörer och förmedlar kunskap, nätverk och kontakter mellan företag, forskning, offentlighet och samhällets civila aktörer.

Utveckling har skett av arbetet med smart specialisering som är en viktig förutsättning för omstrukturering av näringslivet i riktning mot forskning och innovation. Arbetet med att

påverka framtida sammanhållningspolitik har varit prioriterat för att stärka förutsättningarna på lång sikt.

Allt arbete ska bidra till en hållbar regional utveckling, därför har Region Gävleborg fortsatt arbetet med hållbarhetsintegrering i alla delar av verksamheten.

Region Gävleborg arrangerade i samverkan med Industrirådet Industridagen 2019 med syfte att deltagarna tillsammans skulle arbeta fram konkreta förslag på hur Sverige kan möjliggöra kompetenshöjning hos de som redan arbetar inom industrin. 600 deltagare från näringsliv, offentlighet akademi och fack tog fram konkreta förslag som samlades in och har överlämnats till regeringen.

Invest in Gävleborg är en verksamhet syftar till att attrahera utländska investeringar och etableringar till Gävleborg. Fyra nya utländska företagsetableringar gjordes under 2019, med koppling till Microsofts etablering i länet. Dessa företagsetableringar har bidragit till över 150 nya arbetstillfällen. Bedömningen är att varje etablering kommer att innebära cirka 600 arbetstillfällen.

Projektet samarbetet Botniska korridoren med syfte att stärka transportinfrastrukturen och förbättra förbindelserna mellan norra Sverige och övriga Europa har arbetat vidare mot målet att Botniska korridoren ska komma med bland de tio högst prioriterade transportkorridorerna inom EU.

Tillgänglighet till service för boende, besökare och företag är en viktig del i arbetet med att skapa attraktiva livs- och boendemiljöer. Region Gävleborgs arbete med att utveckla den kommersiella servicen på landsbygden utgår från det regionala serviceprogrammet, RSP. Genom projekt Stärkt regional serviceutveckling har Region Gävleborg under 2019 kunnat upprätthålla ett intensivt arbete inom området. Under året har 2 mnkr delats ut i särskilt driftstöd, 13 mnkr i investeringsbidrag och sex kommuner av tio har beviljat hemsändning 2019. På kort sikt har 7 460 personer fått fortsatt möjlighet till kommersiell service. På lång sikt bidrar det till förbättrade förutsättningar för att bo, leva och verka i landsbygderna.

Samtliga regionalt utvecklingsansvariga i landet ansvarar för att utveckla en regional långsiktig och hållbar struktur för validering inom ramen för det regionala kompetensförsörjningsuppdraget. Ett tydligt mandat har uppnåtts bland berörda aktörer och därmed möjligheten till regionalt ledarskap. En gemensam målbild och handlingsplan är formulerad liksom en avgränsning av arbetet. Det strategiska valideringsarbetet har framskridit mot en regional struktur och Gävleborg beskrivs i Valideringsdelegationens årliga redovisning maj 2019 som en av tre regioner i landet som har en upprättad regional struktur för validering.

Väsentliga personalförhållanden

Antal årsanställda

Antal årsanställda i medeltal var 6 601, vilket var 230 fler jämfört med föregående år. Tim-, fyllnads- och övertid samt arbete under jour och beredskap ökade med 24 under året. Månadsavlönade ökade med 206 årsanställda. Vid verksamhetsövergången i november kom 322 tillsvidareanställda medarbetare över från Aleris till Region Gävleborg.

Medeltal årsanställda	2019	2018	Förändring Antal
Tillsvidareanställda	6 420	6 172	248
Månadsavlönade vikarier	559	568	-8
Frånvaro utan lön	-939	-905	-34
Tim-, fyllnadstid-, övertid, jour o beredskap	560	536	24
Summa	6 601	6 371	230

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron uppgick till 5,5 procent under året vilket var en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2018. Antal långtidssjukskrivna 90 dagar eller mer på hel- eller deltid var 278 i december.

Redovisning av sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2019	2018	Förändring % - enheter
Total sjukfrånvaro	5,5	5,7	-0,2
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro 60 dagar eller mer	43,9	43,1	0,8
Sjukfrånvaro för kvinnor	6,0	6,4	-0,4
Sjukfrånvaro för män	3,7	3,2	0,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen <29 år	4,2	4,2	0,0
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	5,2	5,1	0,1
Sjukfrånvaro i åldersgruppen >50 år	6,4	6,7	-0,3

Personalomsättning

Antal tillsvidareanställda som slutat under året uppgick till 601 vilket motsvarar en personalomsättning på 9 procent. Den främsta avgångsorsaken var hel ålderspension, som stod för 30 procent av avgångarna. Avgångar till kommun, stat eller annan offentlig arbetsgivare svarade för 19 procent. Personalomsättning exklusive ålderspension och avtalspension var totalt 6 procent under året.

Arbetsmiljö- och likabehandling

Tillbud

Det är viktigt att arbeta med tillbud som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Under 2019 genomfördes en särskild insats dels för att öka medvetenheten/kunskapen och dels för att öka rapporteringen av tillbud. Under höstens Arbetsmiljödagar för chefer och skyddsombud hölls ett informationspass om tillbud och ett material har tagits fram för genomgång vid arbetsplatsträffar.

Arbetsmiljöverkets informationsinsats för politiker

Under 2019 informerade Arbetsmiljöverket politiker i kommuner och regioner om arbetsmiljöansvaret som ingår i arbetsgivarrollen. Syftet med politikerinformationen var att

beskriva hur politiker kan hantera arbetsmiljöfrågor och hur arbetsmiljölagstiftningen fungerar. Arbetsmiljöverket besökte Region Gävleborg i juni 2019.

Reviderad arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud

Under 2019 har en ny arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud arbetats fram i samverkan med de fackliga organisationerna. Den nya utbildningen fokuserar på det praktiska arbetet med systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen och teori varvas med möjlighet till diskussion och reflektion. Arbetsmiljöutbildningen är två dagar i sin grund och till det finns ett antal påbyggnadsutbildningar inom ett antal arbetsmiljöområden att välja, till exempel arbetslivsinriktad rehabilitering och alkohol och andra droger i arbetet. Det nya upplägget har tagits fram för att öka flexibiliteten och därmed förbättra chefernas och skyddsombudens möjlighet att delta.

Rehabiliteringsinsatser

En riktad rehabiliteringsinsats har påbörjats under året för att kartlägga och följa upp medarbetare som har varit sjukskrivna 450 dagar eller längre. Syftet med insatsen är att ge stöd till berörda chefer och medarbetare i rehabiliteringsarbetet med målet att medarbetaren i första hand ska kunna återgå i ordinarie arbete.

Ett första resultat av insatsen är att andelen medarbetare som har en tydlig plan avseende arbetslivsinriktad rehabilitering har ökat med 50 procent.

En del av de medel som Region Gävleborg har beviljats från Omställningsfonden för rehabiliteringsarbete har använts till att erbjuda medarbetare coachningsinsatser.

Medarbetarenkät

En kortare medarbetarenkät genomfördes under hösten för att mäta och följa upp hållbart medarbetarengagemang (HME) och hållbart säkerhetsengagemang (HSE). Frågorna om hållbart säkerhetsengagemang mäter patientsäkert arbete och besvarades endast av medarbetare som har patientkontakt. Enkäten bestod av 20 frågor och svarsfrekvensen uppgick till 85 procent. Resultatet av mätningen visar en förbättring 2019 jämfört med 2018, både när det gäller totalindex för HME och HSE men även för samtliga delindex för HME.

I tabellen nedan redovisas det samlade indexet för HME och HSE samt delindex för ledning, motivation och styrning.

	2018	2019
HME-index (totalindex)	77,5	78,4
Ledning (delindex)	78,4	78,6
Motivation (delindex)	79,0	80,5
Styrning (delindex)	75,0	76,0
HSE-index (totalindex)	77,1	78,1

Likabehandling

Med rekryteringsteamet har vi infört standardiserad och kompetensbaserad rekrytering vilket minskar risken för ojämlik behandling och ökar möjligheten till mångfald.

HBtQ-certifierade verksamheter

Under året har tre verksamheter omcertifierats och 43 medarbetare har erbjudits webbutbildning (nya medarbetare i verksamheter som redan är certifierade). Region Gävleborg har deltagit på Pridefestivalerna i Söderhamn och Gävle. Det har även funnit representanter från verksamheten vid Järvsö Pride och Bollnäs Pride.

Trygga och engagerade chefer och medarbetare - chefers förutsättningar

Regionen har arbetat vidare utifrån de riktlinjer avseende antalet medarbetare per chef som togs fram i projektet Chefers förutsättningar. Totalt har ett fyrtiotal chefer anställts inom enheter som tidigare haft stora personalgrupper. I arbetet har även en översyn av roller och befogenheter samt anpassning av övergripande utbildningar genomförts.

Utveckling av process för rekrytering av chefer

Under året avslutades en upphandling av testverktyg och från hösten 2019 har HR tagit över all chefsrekrytering.

Planerat kompetenslyft - leda i förändring

Upphandling av förändringsledningsutbildning riktad till chefer och specialister har genomförts

Introduktion, utbildning och utveckling av talanger

Totalt har cirka 400 chefer och medarbetare deltagit i regionövergripande chefsutbildning, introduktionsutbildning för medarbetare och chefer samt riktade insatser rörande förändringsarbete. Arbetet med regionens talanger genom chefsbanken har fortlöpt under året, målet att minst 80 procent av deltagarna erbjuds chefsuppdrag inom 6 månader efter avslutat program har uppnåtts.

Villkor och förmåner som främjar hållbart arbetsliv

Riktade lönesatser

En särskild lönesatsning för sjuksköterskor, barnmorskor och biomedicinska analytiker har genomförts under hösten 2019 inom ramen för löneöversynen. Den tar sikte på särskilt yrkesskickliga inom avtalsområdet.

Ersättningen till undersköterskor och sjuksköterskor för arbete under obekväm tid på helger höjdes med 30 procent under 2018, och kvarstår under 2019. Syftet är att stärka förutsättningarna för bemanning på svårbemannade tider i dygnet runt verksamhet.

Inrangering av ny verksamhet

Inrangeringsförhandlingar för övergångsvillkor för medarbetare vid Bollnäs sjukhus har genomförts med samtliga kollektivbärande fackförbund på lokal nivå.

Reviderat samverkansavtal

En revidering av samverkansavtalet, vilket gäller från och med 1 augusti 2019, har genomförts utifrån den organisationsförändring som gäller från och med 1 januari 2019.

Ökat nyttjande av friskvårdsbidrag

Från och med januari 2019 har Region Gävleborg använt verktyget e-passi för hantering av friskvårdsbidraget. Trots en hel del utmaningar i starten kan vi glädjande konstatera att användningen av bidraget ökat med ca 12 procent.

Lärande och ständig utveckling - verksamhetsförlagd utbildning

Under året har 1044 individer haft utbildningspraktik inom Region Gävleborg eller hos regionens underleverantörer, detta motsvarar 4377 utbildningsveckor. Elever och studenter kommer från gymnasieskolor, yrkeshögskolor, högskolor och universitet. Utöver elever/studenter från skolor/lärosäten tillkommer egna utbildningar som till exempel läkares AT och ST samt psykologers PTP.

En förändring i antalet uppdragsutbildningsplatser har gett förutsättningar till ökat reguljärt intag till sjuksköterskeprogrammet.

Övertagandet av Bollnäs sjukhus har inneburit en förstärkning av regionens huvudhandledarorganisation med åtta huvudhandledare för sjuksköterskor.

Vidareutbildning av medarbetare

Under året har regionen fortsatt satsningen på utbildningstjänster. Det innebär att sjuksköterskor kan läsa vidare till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön. Under året har 92 sjuksköterskor studerat med utbildningstjänst.

Under året har 23 medarbetare fått möjlighet att påbörja uppdragsutbildningen på sjuksköterskeprogrammet med utbildningsbidrag. Sammantaget har 128 medarbetare påbörjat utbildningen med utbildningsbidrag sedan 2014.

Satsning på handledare

Under året har ett projekt startat i syfte att utforma en webbaserad handledarutbildning för alla som handleder studenter inom hälso- och sjukvård.

Satsning på psykologstudenter

För PTP-psykologer har delfinansiering införts. Till PTP-programmet välkomnas PTP-psykologer från samtliga organisationer inom Region Gävleborgs geografiska område. PTP-psykologer från närliggande orter utanför länet är välkomna att delta till självkostnadspris.

Under året har 26 PTP-psykologer deltagit i PTP-programmet, varav 11 har fått legitimation och 10 av dessa är fortsatt anställda inom Region Gävleborg.

Ny strategi för fördelning av ST - tjänster

En strukturerad omfördelning avseende fördelningen av ST-tjänster beaktande god och nära vård och stundande pensionsavgångar innebär att vi inför 2020-2021 ökar andelen ST-tjänster inom framförallt primärvård. Hänsyn tas också till verksamhetsområdena inom slutenvård med störst stundande pensionsavgångar de kommande fem åren.

Införande av bastjänstgöring - BT

Region Gävleborg har ett pågående projekt i syfte att erbjuda bastjänstgöring (BT från hösten 2020. Nya grundutbildningen (GU förlängs till 6 år från hösten 2021 och resulterar i att den examinerade direkt kan ansöka om legitimation hos Socialstyrelsen. Lagändringarna avseende

BT träder i kraft den 1 juli 2020. Många blivande läkare utbildas med legitimering i andra länder och BT i Region Gävleborg riktar sig initialt till denna grupp av blivande specialister, parallellt med bibehållen AT-volym.

Utbildning med interna resurser

Samtliga obligatoriska övergripande utbildningar/kurser för ST-läkare tillhandhålls löpande av regionen. AT-läkare erhåller utbildning i enlighet med socialstyrelsens målsättning, därutöver genomförs utbildning i ledarskap, försäkringsmedicin samt simuleringskurser i akutmedicin (ATLS samt AMLS).

Miljö och hållbar utveckling

Människor ska leva ett gott liv i en god miljö. Det interna miljö- och hållbarhetsarbete som görs i Region Gävleborg spelar roll och är en del av det hållbarhetsarbete som sker globalt, nationellt och regionalt, utifrån Agenda 2030 och de 17 globala målen.

Utbildning för ett grönt och hållbart Gävleborg

Region Gävleborg har deltagit i Svenska FN-förbundets och SKR:s gemensamma projekt Glokala Sverige. Projektet handlar om att arbeta med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling i kommuner och regioner i hela Sverige och pågår under tre år. För Region Gävleborg är deltagandet en fortsättning på den avsiktsförklaring länets företrädare tecknat om att tillsammans verka för de globala målen.

I maj lanserades Region Gävleborgs interna nya miljö- och hållbarhetsutbildning. Utbildningen är framtagen tillsammans med Region Kalmar och Region Västmanland. Miljöutbildningen utgår från målen i Agenda 2030. Syftet med utbildningen är att ge våra medarbetare kunskap om miljö- och hållbarhetsfrågor. Webbutbildningen lanserades först under maj, ändå har 40 procent av medarbetarna gjort utbildningen under 2019.

Hållbar upphandling

Hållbar upphandling är ett samarbete mellan Sveriges regioner, med en gemensam uppförandekod för våra leverantörer. Uppförandekoden utgår från FN initiativet Global Compact och dess principer. Principerna baseras på internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna, arbetares rättigheter, miljö och antikorrupktion. Under 2019 har aktiviteter och revisioner genomförts från ett nationellt perspektiv inom flera upphandlingsområden som medicinteknisk utrustning, kirurgiska instrument, IT och kommunikation, läkemedel och undersökningshandskar. Fokus för sjukvårdsregion B, där Region Gävleborg ingår, har varit livsmedel. Bland annat har uppföljning av mänskliga rättigheter inom broccoliodling i Spanien genomförts.

Region Gävleborg har deltagit i det arbete som påbörjat under året av kansliet för Hållbar upphandling, för att utveckla regionernas miljökrav vid upphandling, bland annat inom klimatpåverkan från förbrukningsmaterial.

Hållbar pensionsmedelsförvaltning

Region Gävleborg har säkerställt långsiktigt hållbar pensionsmedelsförvaltning genom att aktivt förvalta våra placeringar. Pensionsfondens hållbarhetsgranskning av aktier och räntefonder 2019 visar att samtliga innehav får ett grönt eller gult hållbarhetsbetyg och uppnår

målet. Region Gävleborg har varit pådrivande i framtagandet av fem nya etiska och fossilfria fonder. Detta har inneburit att portföljen nu till att 80 procent är etisk och fossilfri.

Miljövänliga byggnader och energi

Under året har Region Gävleborg arbetat med att ställa Miljö- och energikrav vid byggnation och arbete med Framtidsbygget. Detta har inneburit arbete med bland annat riktlinjer för energi och miljö, uppdaterade krav på vår fastighetsdrift, arbete med löpande energieffektivisering, bland annat löpande utbyte av uttjänta installationer som medför lägre energianvändning

Energin som köps till Region Gävleborgs fastigheter är av ursprungsgaranterad el, med vattenkraft som källa. I övrigt har Region Gävleborg deltagit i Earth hour och släckt ned för miljön den 30 mars. Ett beslut har tagits om Region Gävleborg medverkan i länets Solcellsforum med totalt kommuner, ett par kommunala bostadsbolag samt ett energibolag, för ökad installation av solcellsanläggningar inom Gävleborg. Solceller ligger också med i förstudierna för alla folkhögskolor. Region Gävleborgs två vindkraftverk har under 2019 börjat leverera och produktionen motsvarar cirka 18,6 procent av Region Gävleborgs köpta el.

Mot en giftfri miljö

I arbetet med att minska miljöpåverkan från miljöstörande kemikalier och läkemedel har Region Gävleborg genomfört årlig inventering och substitution av kemikalier, genomfört utbildning miljö och läkemedel för läkare som förskriver läkemedel, haft flera artiklar om läkemedel och miljö i läkemedelskommitténs tidning MIX och miljöfrågan har varit en del i internmedicins arbete med vårdrelaterade infektioner. Det har pågått ett förbättringsarbete för att ta fram riktlinjer för hållbara och giftfria väntrum.

I arbete med att minska utsläpp av klimatpåverkande anestesigaser har fastighetsavdelningen genomfört översyn av den ledningsburna gasen på Gävle sjukhus för att förbygga läckage.

Effektiva möten och transporter

Vid medarbetarnas möten och resor är det flera hållbarhetsperspektiv som ska beaktas- miljö, effektivitet och trafiksäkerhet. Projektet Effektiva digitala möten, finansierat av Energimyndigheten, fortsatte under våren med en workshop för att identifiera hinder/möjligheter med distansmöten. Under hösten har samarbete skett med bland annat IT och god och nära vård för att samordna arbeten som pågår. Med hjälp av medel från Klimatklivet har 24 el-laddstolpar satts upp, för att Region Gävleborgs verksamhetsbilar ska kunna bytas ut till elbilar, där det är möjligt. En utredning av el-laddning för personal har genomförts. För att uppmärksamma Region Gävleborgs verksamheter kring hur de ska minska miljöpåverkan från möten och resor i tjänsten har bland annat Vintercyklisten för att uppmuntra till cykling på vintern och informationskampanj inklusive aktiviteter under trafikantveckan genomförts under året.

Ett arbete har pågått med att ta fram en intern handlingsplan för fossilfritt Region Gävleborg år 2025, inklusive att ta fram miljökrav vid upphandling för fossilfria resor och transporter. Detta arbete har samordnats med den regionala handlingsplanen för fossilfritt län till år 2030.

Smarta produktval och cirkulära flöden

I arbete med mera smarta produktval och cirkulära flöden ställs miljökrav vid upphandlingar. Region Gävleborg har deltagit i projektet Jakten på plasten som drivs av Högskolan i Gävle. Projektets syfte är att minska klimatpåverkan från plast genom att minska förbrukning, ta bort

och byta ut mot mer hållbara alternativ. Region Gävleborgs deltagande i projektet har främst haft fokus på upphandling och vilka krav som är möjliga att ställa.

Ständig förbättring inom vårt interna miljöarbete

För att arbeta med miljöfrågorna på ett systematiskt och effektivt sätt verkställs Region Gävleborgs interna miljöarbete i det ISO 14001-certifierade ledningssystemet. Under året har Region Gävleborg genomfört regelbundna laggenomgångar, uppdaterat miljörutiner, instruktion och affischer. Interna och externa miljörevisioner har genomförts. Det har anordnats miljöombuds- och enhetschefträffar, publicerat interna miljönyhetsbrev och översyn av miljöinformationen på de interna webbsidorna, arbetat med egenkontroll, gjort provtagningar och gjort platsbesök. Under året omcertifierades hela Region Gävleborg och certifikatet förlängdes med tre år.

EKONOMI OCH STRUKTURELLA FÖRUTSÄTTNINGAR

Här redovisas statistik om befolkningens storlek och hälsa, några av de faktorer som påverkar Region Gävleborgs ekonomi. Här presenteras även den finansiella analysen för Region Gävleborg 2019.

1,5 tsk salt

Vispa mjölk och ägg. Tillsätt mjöl, socker och salt, blanda till en slät och klumpfri smet. Låt gärna stå i 1-2 timmar. Stek crêpsen i en klick smör. Servera med mystekta kanel-äpplen och lite turkisk yogurt. Ringla över en gyllengul lönnsträp och toppa med mandelfärg.

DU BEHÖVER:

5 st ovenska äpplen
50 g smör
2 msk socker
1 tsk kanel
lönnsträp
mandelfärg

Kärna ur äpplena och dela dem i fina klyftor. Stek klyftorna mjuka i smör, socker & kanel.

Ekonomiska och strukturella förutsättningar

Det ekonomiska läget

I stort syns ännu ett ganska starkt konjunkturläge i Sverige, men enligt den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har en period av svag BNP-tillväxt inletts. Prognosen för 2019 är att BNP ökade med 1,2 procent och för 2020 är bedömningen 0,9 procent, vilket är lägre än den trendmässiga tillväxten. Det innebär att konjunkturen i Sverige mot slutet av 2020 når vad som kan benämnas ”mild lågkonjunktur”.

Efterfrågan på den svenska marknaden bedöms under 2020 växa tämligen långsamt och samtidigt beräknas utrikeshandeln knappast ge något nämnvärt bidrag till BNP-tillväxten. Detta utgör en stor kontrast mot 2019 då SKR:s beräkningar i nuläget pekar mot att nettoexportens utveckling i princip utgjorde hela BNP-ökningen för året.

Den försvagning av arbetsmarknadsläget som började redan 2018 antas fortsätta under 2020. Den låga BNP-tillväxten bedöms leda till en minskning av antalet arbetade timmar och antalet sysselsatta personer. Arbetslösheten i riket beräknas uppgå till drygt 7 procent.

Inflationen beräknas för 2020 landa under Riksbankens mål på 2 procent. Om den senaste tidens låga energipriser består kan den bli ännu lägre.

Globalt har tillväxten i världsekonomin bromsat in under det senaste året. Både tillväxt för global BNP och världshandeln påvisar avmattning. Det finns många osäkerheter rörande världshandeln, som tullutspel och tvister mellan USA och Kina samt mellan USA och EU liksom effekterna av Brexit. I början av 2020 har också tillkommit störningar på grund av Corona-viruset. Bedömningen är att smittan kommer att sätta tydliga avtryck i statistiken för årets första kvartal på global nivå då Kina och Asien är så tongivande för världshandeln.

Årlig procentuell förändring	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BNP, kalenderkorrigerad	2,3	1,2	0,9	1,8	2,1	1,7
Sysselsättning, timmar	1,8	0,0	-0,4	0,3	0,7	0,4
Relativ arbetslöshet, nivå	6,3	6,8	7,2	7,3	7,3	7,2
Inflation, KPI	2,0	1,8	1,6	1,8	2,2	2,4
Realt skatteunderlag	1,1	1,5	0,5	0,4	1,3	1,0

Källa: Sveriges kommuner och regioner, *EkonomiNytt* 02/2020 samt *MakroNytt* 1/2020, 2020-02-13

Under 2019 var skatteunderlagstillväxten realt (med hänsyn taget till de priser och löner som kommunsektorn betalar) stark, trots att arbetade timmar i princip var oförändrade jämfört med 2018. Det beror framförallt på att löneökningstakten var hög. Konjunkturförsvagningen väntas medföra att arbetade timmar minskar under 2020 och endast ökar svagt under 2021, vilket leder till att skatteunderlagstillväxten realt beräknas till den lägsta på tio år.

Omvärldsanalys

Gävleborgarna i genomsnitt

Befolkningen i länet uppgick den 31 december 2019 till 287 382 personer. Av dessa var 49,7 procent kvinnor och 50,3 procent män. Medelgävleborgarna heter Anna och Lars Eriksson (de vanligaste namnen i regionen). Anna och Lars är 42,22 respektive 40,41 år gamla (länets medelålder för respektive kön 2019). De är gifta eller sambor, bor i en ägd bostad i Gävle kommun, och har två barn¹.

Lars har en treårig gymnasial utbildning medan Anna har en eftergymnasial utbildning på minst tre år (de vanligaste utbildningsnivåerna för män respektive kvinnor åldern 35-44 år)². Anna jobbar inom vård och omsorg eller sociala tjänster medan Lars arbetar inom tillverkning och utvinning. Hushållet har en sammanlagd disponibel inkomst på 627 600 kr, eller 52 300 kr per månad (medelinkomst för hushåll i åldern 30-49, sammanboende med barn).

Befolkningsutveckling

Befolkningen i länet ökar. Jämfört med 2018 har Gävleborgarna blivit 835 personer fler. Den största ökningen skedde i Gävle kommun, både procentuellt (0,94 procent) och sett till antalet personer (963). Även Hudiksvall upplevde en relativt stor ökning, 177 personer eller 0,47 procent. Sex av länets tio kommuner upplevde en befolkningsminskning.

Befolkningsökningen berodde på nettoinflyttning från utlandet. I likhet med tidigare år tappar länet invånare till övriga landet och under 2019 var det fler personer som avled än som föddes i länet. Att invandring är den främsta orsaken till länets befolkningsökning är en trend som är stabil över tid. Invandringen till länet minskar dock. Under 2019 flyttade 1 804 personer in till länet från utlandet vilket är den lägsta siffran sedan 2005. Om invandringen fortsätter att minska finns det en risk för en framtida befolkningsminskning.

Befolkningsprognosen för länet visar dock att antalet invånare fortsatt beräknas öka för varje år de närmsta åren. Gävleborgs befolkning beräknas uppgå till 298 154 personer år 2030 och 306 148 personer år 2050. Samtidigt blir invånarna i Gävleborgs län allt äldre. Detta beror på att vi lever hälsosammare nu jämfört med tidigare samt att vi är bättre på att vårda och bota. En följd av allt fler äldre i länet är att fler är i behov av vård och omsorg. En annan följd är att försörjningsbördan ökar då andelen i arbetsför ålder samtidigt har minskat något.

Socioekonomi

Den disponibla inkomsten är lägre i Gävleborg än i riket, särskilt jämfört med storstäderna. Länet har också en högre andel barn som lever i en ekonomiskt utsatt situation jämfört med riket. Särskilt tydligt är det för barn med utrikesfödda föräldrar. Även utbildningsnivån är lägre i länet än för riket som helhet. 33 procent av alla i åldrarna 25-64 år har eftergymnasial utbildning, jämfört med 43 procent i riket. Betydligt fler kvinnor än män har en hög utbildningsnivå. Det finns ett tydligt samband mellan föräldrars och barns utbildnings- och inkomstnivåer. Barn vars föräldrar har låg utbildning och/eller låg inkomst har större sannolikhet att själva ha låg utbildning/inkomst i vuxen ålder.

Den låga utbildningsnivån är en förklaring till att arbetslösheten i Gävleborg är högre än i riket. Under december 2019 var 9,2 procent av den registerbaserade arbetskraften i åldrarna

¹ Den vanligaste hushållstypen för personer i Annas och Lars ålder. Den vanligaste hushållstypen i länet, samtliga åldersgrupper inkluderade, är dock ensamstående utan barn.

² I samtliga åldersgrupper (25-64 år) är dock gymnasial utbildning vanligast även för kvinnor.

16-64 år arbetslösa³. Motsvarande siffra för riket var 8,5 procent. Samtidigt ökade sysselsättningen i länet jämfört med föregående år med ca en procentenhet för åldersgruppen 20-64 år.

De största branscherna i Gävleborg är vård och omsorg för kvinnor och tillverkning och utvinning för män. Tillverkningsindustrin minskar dock över tid, sett till antalet anställda, medan vård och omsorg beräknas växa som bransch. Hälso- och sjukvården tillhör de branscher där bristen på arbetskraft är som störst, tillsammans med pedagogiskt arbete, data/IT, bygg och anläggning samt tekniskt och naturvetenskapligt arbete. Under perioden 1/1-30/9 2019 startade 1 034 nya företag i länet. Under 2019 gick 167 företag i konkurs, de flesta små med 0-4 anställda.

Hälsa

Det finns tydliga samband mellan socioekonomisk bakgrund och hälsa; grupper med god socioekonomi har ofta bättre hälsa och mer hälsosamma levnadsvanor. Den lägre utbildningsnivån kan därmed vara en bidragande orsak till att en lägre andel i Gävleborg jämfört med riket anser att de har en bra eller mycket bra hälsa. I den senaste nationella Folkhälsoenkäten som genomfördes 2018 uppgav 67 procent av Gävleborgarna att de har en bra eller mycket bra hälsa. Andelen personer med psykisk ohälsa ökade mellan 2014 och 2018 och uppgick till ca 16 procent.

Andelen med riskfyllda levnadsvanor är högre i Gävleborg än i riket men positivt är att tobaksanvändning och riskfyllt alkoholbruk minskar. Det gäller även bland unga, enligt resultat från den senaste CAN-undersökningen som genomfördes bland elever i årskurs 2 på gymnasiet under hösten 2019. Andelen unga tobakskonsumenter har sjunkit från 46 till 34 procent mellan 2010 och 2019 medan andelen unga alkoholkonsumenter har sjunkit från 86 till 75 procent.

Medellivslängden för kvinnor i Gävleborg är 83,05 år och för män 79,54 år. Det är något lägre än i riket men högre jämfört med tidigare år. De vanligaste dödsorsakerna är hjärtsjukdom och tumörer som tillsammans stod för nära 60 procent av alla dödsfall.

³ Öppet arbetslösa eller inskrivna i något av Arbetsförmedlingens program med aktivitetsstöd

Finansiell analys

Resultat

Verksamhetens resultat var negativt med -85 mnkr trots dämpad kostnadsutveckling jämfört med 2018. En ökning av de riktade statsbidragen med 80 mnkr bidrog positivt till resultatet. Budgetavvikelsen uppgick till -247 mnkr och utgjordes av verksamhetens nettokostnader -212 mnkr samt generella statsbidrag och utjämning -35 mnkr.

Årets resultat uppgick till 576 mnkr vilket innebar en positiv avvikelse mot budget med 389 mnkr. I årets resultat ingår realiserade vinster och förluster i pensionsfonden med 702 mnkr. Årets resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader uppgick till 6,0 procent. Region Gävleborgs resultatmål var 2,0 procent.

En viktig händelse under året var att Region Gävleborg den 1 november tog över verksamheten vid Bollnäs sjukhus och Specialistvården i Söderhamn från Aleris AB. Detta skedde genom verksamhetsövergång. Engångskostnader i samband med verksamhetsövergången för pensionsskuld samt köp av förbrukningsinventarier och förråd uppgick till 18 mnkr.

Resultatsammanställning	Utfall	Budget	Budget-	Utfall
Mnkr	2019	2019	avvikelse	2018
Verksamhetens nettokostnader	-9 564	-9 352	-212	-9 280
Skatteintäkter	6 972	6 972	0	6 757
Generella statsbidrag och utjämning	2 507	2 542	-35	2 413
Verksamhetens resultat	-85	162	-247	-110
Finansnetto	661	25	636	228
Årets resultat	576	187	389	118

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 620 mnkr och avvek positivt mot budget med 247 mnkr. Jämfört med föregående år ökade intäkterna med 3,1 procent. Det var främst specialdestinerade statsbidrag som bidrog till den positiva ökningen. Den positiva avvikelsen mot budget avsåg specialdestinerade statsbidrag +172 mnkr, försäljning av hälso- och sjukvård +26 mnkr, patientavgifter +2 mnkr, trafikintäkter -3 mnkr samt övriga intäkter +50 mnkr.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar uppgick till 11 184 mnkr, en negativ budgetavvikelse med 459 mnkr. Jämfört med föregående år ökade kostnaderna med 3,1 procent. Avvikelsen mot budget för läkemedel var +13 mnkr, avskrivningar +5 mnkr, övriga verksamhetsnära kostnader -1 mnkr, övriga personalkostnader -7 mnkr, köpt vård -9 mnkr, övriga kostnader -12 mnkr, lokal- och fastighetskostnader -22 mnkr, pensionskostnader -93 mnkr, löner, arvoden och ersättningar -110 mnkr samt inhyrd personal -223 mnkr. En delförklaring till avvikelsen mot budget när det gäller löner, arvoden och ersättningar var att den verksamhet som tagits över från Aleris AB budgeterats som köpt vård. Kostnaden för denna verksamhet har under november och december främst redovisats som lönekostnader och inte som köpt vård.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 3,1 procent jämfört med föregående år och uppgick till 9 564 mnkr jämfört med budgeterade 9 352 mnkr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 3,4 procent jämfört med föregående år och uppgick till 9 479 mnkr jämfört med budgeterade 9 514 mnkr.

Skatteintäkterna ökade med 3,2 procent jämfört med föregående år och uppgick till 6 972 mnkr vilket var densamma som budget. Generella statsbidrag och utjämning ökade med 3,9 procent jämfört med föregående år och uppgick till 2 507 mnkr, en negativ avvikelse mot

budget med 35 mnkr som främst berodde på ökad återbäring till staten för läkemedelsrabatter via läkemedelsbidraget.

Finansnettot uppgick till 661 mnkr jämfört med budgeterade 25 mnkr. Den positiva avvikelsen mot budget berodde till största delen på orealiserade vinster och förluster i pensionsfonden.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat för ett visst räkenskapsår regleras under de närmast följande tre åren. Vid årets ingång fanns inget negativt balanskravsresultat från tidigare år.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar och årets balanskravsresultat uppgick till 12 mnkr.

	Bokslut 2019
Balanskravsresultat, mnkr	
Årets resultat enligt resultaträkningen	576
Realisationsvinster som inte står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning	-1
Realisationsförluster till följd av försäljning som står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning	-
Orealiserade vinster (-) och förluster (+) i värdepapper	-702
Återföring av orealiserade vinster (+) och förluster (-) i värdepapper	139
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Årets balanskravsresultat	12

Balansräkning

Balansomslutningen uppgick vid årsskiftet till 8 512 mnkr, en ökning under året med 1 001 mnkr. Främsta orsaken till ökningen var relaterad till pensionsfonden. Från och med 2019 marknadsvärderas tillgångarna i fonden. Under året har marknadsvärdet ökat med 702 mnkr.

Eget kapital uppgick till 3 377 mnkr vilket motsvarade en soliditet på 39,7 procent. Region Gävleborgs mål 2019 var att den inte får understiga 30 procent. Soliditetsmålet var exklusive den pensionsskuld som redovisas som ansvarsförbindelse.

Anläggningstillgångarna minskade med 32 mnkr och uppgick vid årsskiftet till 2 078 mnkr. Anledningen till minskningen var att årets investeringar var lägre än årets avskrivningar.

Omsättningstillgångarna uppgick till 6 434 mnkr vilket var en ökning under året med 1 033 mnkr. Kortfristiga placeringar som bestod av pensionsfonden ökade med 769 mnkr genom ett positivt resultat inom fonden. I årets förändring ingår orealiserade och realiserade vinster och förluster med 702 mnkr. Likvida medel uppgick till 571 mnkr, en ökning under året med 150 mnkr. Förråd minskade med 6 mnkr och uppgick till 65 mnkr. Kortfristiga fordringar uppgick till 648 mnkr, en ökning under året med 120 mnkr. Ökningen bestod av förutbetalda kostnader 51 mnkr, fordringar mot staten 41 mnkr, kundfordringar 10 mnkr, upplupna intäkter 9 mnkr, övriga kortfristiga fordringar 6 mnkr samt upplupna skatteintäkter 3 mnkr.

Eget kapital, avsättningar och skulder uppgick till 8 512 mnkr. Eget kapital ökade med 576 mnkr vilket motsvarade årets resultat. Avsättningar för pensioner ökade med 309 mnkr.

Kortfristiga skulder uppgick till 1 873 mnkr, en ökning under året med 118 mnkr. Ökningen bestod av leverantörsskulder 63 mnkr, skatter och arbetsgivaravgifter 14 mnkr, förutbetalda skatteintäkter 6 mnkr samt övriga poster avseende kortfristiga skulder 35 mnkr.

Långfristiga skulder uppgick till 3 mnkr och utgjordes av förutbetalda investeringsbidrag.

Kassaflödesanalys

Likvida medel uppgick till 571 mnkr vid årets slut, en ökning under året med 150 mnkr.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 374 mnkr. Investeringsverksamhetens kassaflöde uppgick till -222 mnkr. Under året investerades 224 mnkr i materiella anläggningstillgångar. Försäljning av materiella anläggningstillgångar har under året skett med 2 mnkr. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -2 mnkr och bestod av ett lån till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg.

Pensionsmedel och pensionsförpliktelser

För att trygga pensionsutfästelsen och de utbetalningar som den i framtiden ger upphov till har en pensionsfond byggts upp genom egna förvaltade medel. Förvaltningen av de placerade medlen har i allt väsentligt under året skett enligt Direktiv för förvaltning av pensionsfond som beslutats av regionfullmäktige. Det övergripande målet för förvaltningen är att tillgångarna på lång sikt ska täcka Region Gävleborgs pensionsåtagande.

Avkastningsmålet uppgår till 4 procent per år i reala termer. Givet en årlig inflation på 2 procent uppgår det nominella avkastningsmålet till 6 procent. Marknadsvärdet uppgick den 31 december till 5 150 mnkr och ökade under året med 769 mnkr, främst till följd av aktieportföljens positiva utveckling.

Egna förvaltade medel har under 2019 gett en avkastning på 17,7 procent vilket var 3,9 procentenheter lägre än jämförbart index. Aktieportföljen avkastade 33,3 procent vilket var 0,4 procentenheter lägre än jämförbart index på 33,7 procent. Ränteportföljen avkastade 2,5 procent vilket var 1,4 procentenheter högre än jämförbart index. De alternativa investeringarnas avkastning för perioden uppgick till 9,3 procent, vilket var 6,8 procentenheter högre än index. Sedan 2005 har fonden gett en årlig avkastning med 6,4 procent medan index avkastat 5,9 procent.

Region Gävleborg har även pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkringar. Dessa pensionsförsäkringar har övertagits från X-Trafik AB och Regionförbundet Gävleborg i samband med verksamhetsövergång till Region Gävleborg.

För närvarande täcker de totala tillgångarna 65,6 procent av den totala skulden vilket var 8,4 procentenheter högre än föregående år.

Pensionsmedel och Pensionsförpliktelser, mnkr	Utfall 2019-12-31	Utfall 2018-12-31
Pensionsförpliktelser		
Total förpliktelse i balansräkningen	7 869	7 678
a. Avsättningar inkl. särskild löneskatt	3 259	2 950
b. Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	4 610	4 728
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring	21	20
Pensionsförpliktelse som tryggats genom pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	7 890	7 698
Förvaltade pensionsmedel – marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	27	26
- varav överskottsmedel	0	0
Totalt kapital pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egna förvaltade pensionsmedel)	5 150	4 381
Summa förvaltade pensionsmedel	5 177	4 407
Finansiering		
Återlånade medel	2 713	3 291
Konsolideringsgrad	65,6%	57,2%
Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel		
Avkastning, %		Årlig avkastning ¹⁾
Ränteportfölj	2,5	3,9
Jämförelseindex: OMRX Real	1,1	3,0
Aktieportfölj	33,3	9,4
Aktieindex	33,7	7,3
Alternativa investeringar	9,3	3,6
OMRX T-bill + 3%	2,5	3,6
Likvida medel	0,0	0,0
Totalt egna förvaltade pensionsmedel	17,7	6,4
Index	21,6	5,9
¹⁾ Årlig avkastning sedan 1 januari 2005		
Andel av marknadsvärde egna förvaltade pensionsmedel, %		
Ränteportfölj	23,8	27,3
Aktieportfölj	51,4	48,0
Alternativa investeringar	21,0	22,9
Likvida medel	3,8	1,8
Summa	100,0	100,0

Framtidsbedömning

Årets resultat uppgick till 576 mnkr och resultatmarginalen (årets resultat i procent av verksamhetens nettokostnader) till 6,0 procent, det vill säga 4,0 procentenheter högre än regionfullmäktiges finansiella mål för året. Nettokostnaderna ökade med 3,1 procent, vilket var mer än budgeterat.

Resultatprognos 2019-2023	Utfall	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
mnkr	2019	2020*	2021	2022	2023
Verksamhetens nettokostnader	-9 564	-9 673	-9 918	-10 208	-10 494
Skatteintäkter	6 972	7 023	7 196	7 416	7 642
Generella statsbidrag och utjämning	2 507	2 801	2 890	2 975	3 048
Verksamhetens resultat	-85	151	168	183	196
Finansnetto	661	42	30	21	14
Årets resultat	576	193	198	204	210
Nettokostnadsförändring	3,1%	1,1%	2,5%	2,9%	2,8%
Resultatmarginal	6,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

*) Budget 2020 justerad med senaste prognos avseende skatteintäkter, statsbidrag samt finansiella poster

Regionstyrelsens resultatprognos fram till 2023 baseras på prognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i februari 2020 för skatteintäkter, generella statsbidrag och regionens del av utjämningen. Dessa intäkter och fullmäktiges finansiella mål, från och med 2019 en resultatmarginal på 2,0 procent inklusive värdeförändring av kortfristiga finansiella placeringar av verksamhetens nettokostnad, ger nettokostnadsutrymmet för verksamheten. Prognosen innebär att den inbromsning av skatteunderlagstillväxten som skett de senaste åren planar ut under 2020 och 2021. Under prognosperioden försämras finansnettot främst på grund av ökade räntekostnader för pensioner. Skattesatsen förutsätts vara oförändrad, 11,51 kronor, under prognosperioden.

De tre senaste åren har verksamhetens resultat varit negativt. Främsta orsak har varit högre kostnader än planerat, men för 2019 var kostnadsutvecklingen dämpad jämfört med 2018. En ökning av de riktade statsbidragen med 80 mnkr påverkade resultatet positivt 2019. Prognosen fram till 2023 förutsätter att kostnadsutvecklingen dämpas ytterligare för att ekonomi i balans ska kunna nås. Därför genomför regionstyrelsen planen för god ekonomisk hushållning som beslutades av regionfullmäktige i juni 2019. Planen omfattar åtgärder inom områdena inköp, bemanning, prismodeller samt administration och samverkan. Arbetet med åtgärderna har pågått under 2019 och fortsätter 2020.

Styrelsens utgångspunkt är att respektive år under prognosperioden redovisa ett resultat som uppfyller fullmäktiges resultatmål på 2 procent. Målsättningen är därför att den presenterade åtgärdsplanen ska realiseras.

Fem år i sammandrag		2015	2016	2017	2018	2019
Resultaträkning (mnkr)						
Verksamhetens intäkter		1 437	1 462	1 386	1 571	1 620
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar		-9 551	-9 924	-10 330	-10 851	-11 184
Verksamhetens nettokostnader		-8 114	-8 462	-8 944	-9 280	-9 564
Skatteintäkter, generella statsbidrag o utjämning		8 123	8 562	8 939	9 170	9 479
Verksamhetens resultat		9	100	-5	-110	-85
Finansnetto ¹		46	80	295	228	661
Årets resultat ¹		55	180	290	118	576
Balansräkning (mnkr)						
Anläggningstillgångar		2 241	2 313	2 181	2 110	2 078
Kortfristiga fordringar och förråd		631	625	568	599	713
Kortfristiga placeringar ¹		2 594	2 751	3 407	4 381	5 150
Likvida medel		416	462	559	421	571
Summa tillgångar ¹⁾		5 882	6 151	6 715	7 511	8 512
Eget kapital ¹		1 849	2 029	2 319	2 801	3 377
Avsättningar för pensioner		2 400	2 539	2 707	2 950	3 259
Långfristiga skulder		11	9	7	5	3
Kortfristiga skulder		1 622	1 574	1 682	1 755	1 873
Summa eget kapital, avsättningar och skulder ¹⁾		5 882	6 151	6 715	7 511	8 512
Ansvarsförbindelse för pensioner		5 212	4 942	4 871	4 728	4 610
Kassaflödesanalys (mnkr)						
Från den löpande verksamheten		315	425	571	357	374
Från investeringsverksamheten		-512	-379	-474	-495	-222
Från finansieringsverksamheten		6	-	-	-	-2
Årets kassaflöde		-191	46	97	-138	150
Nyckeltal						
Kostnadsökning ²	%	7,1	3,9	4,1	5,0	3,1
Nettokostnadsökning ³⁾	%	5,3	4,3	5,7	3,8	3,1
Prisförändring LPIK	%	1,9	2,0	2,8	3,2	1,8
Ökn skatteintäkter, gen statsbidrag o utjämning	%	4,2	5,4	4,4	2,6	3,4
Resultat i förhållande till nettokostnaden ¹⁾	%	0,7	2,1	3,2	1,3	6,0
Soliditet ¹⁾	%	31,4	33,0	34,5	37,3	39,7
Årets investeringar	mnkr	277	339	187	217	224
Skattesats	kr	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51
Medelskattesats i riket ⁴⁾	kr	11,29	11,35	11,36	11,39	11,49
Medelantal årsanställda	st	5 955	6 020	6 179	6 371	6 601

¹⁾ 2018 års resultat och ställning har justerats för ändrade redovisningsprinciper från och med år 2019 avseende marknadsvärdering av finansiella instrument enligt lag om kommunal bokföring och redovisning. Tidigare års jämförelsetal är ej omräknade utifrån ändrad redovisningsprincip.

²⁾ Den relativt höga kostnadsutvecklingen 2015 beror främst på regionbildning.

³⁾ År 2015 uppgick ökningen till 5,9 % exklusive AFA Försäkring. År 2016 uppgick ökningen till 3,7 % exklusive AFA Försäkring.

⁴⁾ Källa: SCB.

Den kommunala koncernen

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen och dess ekonomi och verksamhet. I denna årsredovisning lämnas ekonomisk information för de aktiebolag och stiftelser som Region Gävleborg har ett betydande inflytande i.

Folktandvården Gävleborg AB

Bolaget ägs till 100 procent av Region Gävleborg.

Sedan 2007 bedrivs folktandvården i bolagsform. Bolagets uppgift är att bidra till att folkhälsan i länet förbättras genom att erbjuda förebyggande, reparativ och habiliterade tandvård. Verksamheten bedrivs vid 22 tandvårdskliniker på 14 orter i länet. Bolaget utför även specialisttjänster inom bland annat käkkirurgi, tandreglering, tandlossningssjukdomar, barntandvård, kron- och bro, röntgen samt bettfysiologi. Medeltal anställda 2019 var 437 fördelade i följande yrkeskategorier:

Medelantal anställda	2019	2018
Tandläkare	91	102
Tandhygienister	139	141
Tandsköterskor	164	145
Övrig personal	43	43
Summa	437	431

Antalet behandlade vuxna minskade under året med 8 654 till 74 277 och antal behandlade inom den fria tandvården minskade med 2 524 till 52 247 jämfört med 2018. Under 2019 minskade intäkterna med 1,6 procent jämfört med föregående år. Ersättning från Region Gävleborg utgjorde 36,3 procent av bolagets totala intäkter.

Belopp i mnkr	2019	2018
Totala intäkter	444	451
varav bidrag från Region Gävleborg	161	157
Årets resultat	3	2
Balansomslutning	171	192
Eget kapital	65	65
Soliditet %	52	48

Movexum AB

Bolaget ägs till 100 procent av Region Gävleborg.

Region Gävleborg äger Movexum AB sedan 2016. Syftet är att stödja framväxten av fler innovativa företag som genererar tillväxt och hållbar utveckling i Gävleborg. Det skall göras via en så kallad regional inkubator, med lokal närvaro och ett idéflöde från såväl högskola, det offentliga och näringslivet. Inkubatorn har en central roll och funktion i det regionala innovationssystemet och bidrar därmed till att skapa tillväxt, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Verksamheten har ett medeltal på 7 anställda. Kontor finns i centrala Gävle med noder i Hudiksvall, Sandviken samt vid Högskolan i Gävle. Under året har antal scannade idéer uppgått till 83 stycken. Antal bolag som varit aktiv i inkubatorprocessen har varit 28 stycken, vilket var en ökning från 2018 med 11 stycken.

Belopp i mnkr	2019	2018
Totala intäkter	8	7
varav bidrag från Region Gävleborg	4	4
Årets resultat	0	0
Balansomslutning	4	4
Eget kapital	1	1
Soliditet %	35	35
Medelantal anställda	7	6

Stiftelsen Folkteatern i Gävleborgs län

Folkteatern i Gävleborg är en regionteater som sedan 1983 har verkat i Hälsingland och Gästrikland och har sitt säte i Gävle. Folkteatern har genom åren utmärkt sig för sitt specifika tilltal, annorlunda och inspirerande val av spelplatser, för hög konstnärlig nivå, undersökande arbetsprocesser och angelägna teman.

För verksamhetsåret 2019 kan nämnas Folkteaterns nedslag i den gamla bruksorten Axmar. Där gavs föreställningen Mästaren och Margarita under årets sommarmånader. Ett projekt och en föreställning som växte fram och realiserades i nära relation till platsen Axmar bruk och dess innevånare. Vidare kan nämnas Scen:se, ett projekt där konst skapas specifikt för barn och unga med intellektuella funktionsvariationer. Syftet var att alla ska få möjligheten att uppleva konst och kultur oavsett funktionalitet eller behov. Med sinnlighet, sensoriska, upplevelsebaserade och interaktiva uttryck och tilltal erbjöd projektet konstnärliga upplevelser för just dessa målgrupper. Folkteatern producerade två föreställningar, Stranden och Shakespeares Hjärtslag, i samarbete med engelska scenkonstnärer med lång erfarenhet av att producera teater specifikt utformad för barn och unga på särskolorna. Folkteatern i Gävleborg genomförde under året 377 publikmöten för en publik om 18 891 personer.

Belopp i mnkr	2019	2018
Totala intäkter	33	32
varav bidrag från Region Gävleborg	32	31
Årets resultat	0	0
Balansomslutning	13	13
Eget kapital	8	8
Soliditet %	61	59
Medelantal anställda	36	36

Stiftelsen Hälsinglands Museum

2019 var ett framgångsrikt år för Hälsinglands museum. Det är följden av museets långsiktiga strategi, att fördjupa samverkan genom ett vidgat deltagande, genom samarbete med civilsamhälle och med andra institutioner.

Dessutom har museet även deltagit i nationell och internationell samverkan. Museets besökstal i Hudiksvall ligger på 43 500, men under året har museet också producerat flera utställningar med platsbundna teman som lockat publik på andra orter. Den sammanlagda besökssiffran på de externa utställningarna ligger på 33 500.

Belopp i mnkr	2019	2018
Totala intäkter	15	16
varav bidrag från Region Gävleborg	6	5
Årets resultat	0	-1
Balansomslutning	12	11
Eget kapital	3	3
Soliditet %	27	27
Medelantal anställda	16	16

Stiftelsen Länsmuseum Gävleborg

Länsmuseum Gävleborgs verksamhet omfattar flera områden. Museet i Gävle har utställningar och publik verksamhet. Några utställningar visas på andra platser i länet och kulturmiljöpedagoger besöker både skolor och bibliotek runtom i länet. Samlingarna förvaltas och digitaliseras för att öka tillgängligheten. Inom kulturmiljövården utförs flera stora uppdrag inom arkeologi och byggnadsvård. Barn och ungdomar är Länsmuseets viktigaste målgrupper. Stor vikt läggs på medborgardialog, både i sociala medier, bloggar och i personliga möten.

Under 2019 besökte 64 989 personer museet. 29 procent av dessa var under 26 år. I museet visades 16 utställningar varav 7 var producerade av barn och unga. Dessutom visades 4 vandringsutställningar på 18 platser i länet, förutom de 2 utställningar som producerats specifikt för besöksmål i länet.

Belopp i mnkr	2019	2018
Totala intäkter	27	27
varav bidrag från Region Gävleborg	19	18
Årets resultat	0	0
Balansomslutning	23	23
Eget kapital	15	15
Soliditet %	66	66
Medelantal anställda	28	28

Verksamhet som bedrivs av juridiska personer där Region Gävleborg inte har något ägande

Enligt lagen om valfrihetssystem i primärvård som infördes år 2010 drevs 16 hälsocentraler i extern regi under 2019. Vid utgången av 2019 var 39,8 procent av länets invånare listade vid extern hälsocentral. Region Gävleborgs totala kostnad för externa hälsocentraler uppgick till 414 mnkr, en ökning med 0,5 procent jämfört med föregående år. Kostnader för förmånsläkemedel förskrivna av dessa hälsocentraler uppgick till 88 mnkr jämfört med 81 mnkr 2018.

Vidare bedrevs 2019 privat vård avseende specialistvård och sjukgymnastik genom upphandling och med samverkansavtal enligt nationell taxa. Kostnaden för denna vård var 30 mnkr inklusive medicinsk service, en ökning med 1 mnkr jämfört med föregående år.

Kostnaden för regionfinansierad vuxentandvård som utfördes av privata vårdgivare uppgick till 10 mnkr under 2019 vilket var i nivå med 2018. Ersättningen för barntandvård uppgick till 15 mnkr, en minskning med 1 mnkr jämfört med 2018.

Aleris AB har drivit Bollnäs sjukhus sedan 2012. Verksamheten har bedrivits på uppdrag och genom avtal med Region Gävleborg. Som ett resultat av Aleris nya strategiska inriktning kontaktade företaget Region Gävleborg med önskemål att avsluta avtalet. I och med att bolaget lämnade sitt uppdrag tog Region Gävleborg över ansvaret för verksamheten på Bollnäs sjukhus och Aleris Specialistmottagning i Söderhamn. Verksamhetsövergången skedde den 1 november 2019.

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Utfall 2019	Budget 2019	Budget- avvikelse	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter	not 1	1 620	1 373	247	1 571
Verksamhetens kostnader	not 2	-10 933	-10 469	-464	-10 576
Avskrivningar	not 3	-251	-256	5	-275
Verksamhetens nettokostnader		-9 564	-9 352	-212	-9 280
Skatteintäkter	not 4	6 972	6 972	0	6 757
Generella statsbidrag och utjämning	not 5	2 507	2 542	-35	2 413
Verksamhetens resultat		-85	162	-247	-110
Finansiella intäkter	not 6	791	136	655	350
Finansiella kostnader	not 7	-130	-111	-19	-122
Resultat efter finansiella poster		576	187	389	118
Extraordinära poster		-	-	-	-
Året resultat		576	187	389	118

BALANSRÄKNING

Mnkr		Utfall 2019-12-31	Budget 2019-12-31	Utfall 2018-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	not 9	4	4	7
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 10	1 475	1 771	1 494
Maskiner och inventarier	not 11	507	625	519
Finansiella anläggningstillgångar	not 12	92	91	90
Summa anläggningstillgångar		2 078	2 491	2 110
Förråd		65	73	71
Fordringar	not 13	648	499	528
Kortfristiga placeringar	not 14	5 150	4 013	4 381
Kassa och bank	not 15	571	281	421
Summa omsättningstillgångar		6 434	4 866	5 401
SUMMA TILLGÅNGAR		8 512	7 357	7 511
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets resultat	not 16	576	187	118
Resultatutjämningsreserv		-	-	-
Övrigt eget kapital		2 801	2 363	2 683
Summa eget kapital		3 377	2 550	2 801
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner	not 17	3 259	3 190	2 950
Andra avsättningar		-	-	-
Summa avsättningar		3 259	3 190	2 950
Skulder				
Långfristiga skulder	not 18	3	3	5
Kortfristiga skulder	not 19	1 873	1 614	1 755
Summa skulder		1 876	1 617	1 760
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		8 512	7 357	7 511
Panter och ansvarsförbindelser				
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter		-	-	-
2. Ansvarsförbindelser				
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna och avsättningarna	not 17	4 610	4 467	4 728
b) Övriga ansvarsförbindelser	not 20	654	677	664

KASSAFLÖDESANALYS

Mnkr		Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat		576	187	118
Justering för avskrivningar	not 3	251	256	275
Justering för pensionsavsättningar		309	252	243
Justering för ej likvidpåverkande poster	not 8	-766	-134	-321
Medel från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital		370	561	315
<i>Förändring av rörelsekapital</i>				
Förändring av förråd, ökning(-)/minskning(+)		6	0	2
Förändring av kortfristiga fordringar, ökning(-)/minskning(+)		-120	-15	-33
Förändring av kortfristiga skulder, ökning(+)/minskning(-)		118	-45	73
Summa förändring av rörelsekapital		4	-60	42
Kassaflöde från den löpande verksamheten		374	501	357
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		-	-	-
Investering av materiella anläggningstillgångar		-224	-521	-217
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2	-	22
Investering av finansiella anläggningstillgångar		-	-	-
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		-	-	-
Investering i pensionsfonden		-	-	-300
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-222	-521	-495
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Utgivna lån		-2	-	-
Amortering av långfristiga skulder		-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2	0	0
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-	-	-
ÅRETS KASSAFLÖDE		150	-20	-138
Likvida medel vid årets början		421	301	559
Likvida medel vid årets slut		571	281	421
Förändring av likvida medel		150	-20	-138

DRIFTREDOVISNING

Årets resultat uppgick till 576 mnkr vilket innebar en positiv avvikelse mot budget med 389 mnkr. Hälso- och sjukvårdsnämnden och hållbarhetsnämnden redovisade underskott medan regionstyrelsen och övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott. Nämnderna har rapporterat sin medelsförvaltning 2019 till regionstyrelsen.

Den 1 november övertogs verksamheten vid Bollnäs sjukhus och Specialistvården i Söderhamn från Aleris AB. Detta skedde genom verksamhetsövergång.

Mnkr	Verksamhetens intäkter	Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar	Finansnetto skatteintäkter och statsbidrag	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse mot budget	Utfall 2018
Regionstyrelse	1 073	-10 406	10 145	812	187	625	388
Hälso- och sjukvårdsnämnd	7 878	-8 117	-4	-243	0	-243	-265
Kultur- och kompetensnämnd	312	-304	0	8	0	8	5
Hållbarhetsnämnd	918	-925	0	-7	0	-7	-7
Gemensam nämnd för Hjälpmiddel och FOU-Välfärd	124	-121	-1	2	0	2	-4
Företagshälsovårdsnämnd	37	-33	0	4	0	4	1
Patientnämnd	5	-5	0	0	0	0	0
TOTALT	10 347	-19 911	10 140	576	187	389	118
Eliminering av regioninterna mellanhavanden	-8 727	8 727					
Summa externt resultat	1 620	-11 184	10 140	576	187	389	118

Regionstyrelsens resultat uppgick till 812 mnkr vilket var 625 mnkr bättre än budget. Verksamhetens intäkter uppgick till 1 073 mnkr och avvek positivt mot budget med 68 mnkr. Främsta anledningen var högre specialdestinerade statsbidrag än planerat. Verksamhetens kostnader uppgick till 10 406 mnkr, en negativ budgetavvikelse med 44 mnkr. Främsta orsaken var högre pensionskostnader samtidigt som budgetreserven inte tagits i anspråk samt lägre kostnader för konsulter inom bland annat IT, Regionledning och Framtidsbygget. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgick till 9 479 mnkr vilket var 35 mnkr lägre än budget. Finansnettot uppgick till 666 mnkr och avvek positivt mot budget med 636 mnkr. Främsta orsaken var orealiserade vinster och förluster inom pensionsfonden med 702 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultat uppgick till -243 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 7 878 mnkr och avvek positivt mot budget med 215 mnkr. Främsta anledning till den positiva budgetavvikelsen var högre specialdestinerade statsbidrag än planerat. Verksamhetens kostnader uppgick till 8 117 mnkr och avvek negativt mot budget med 459 mnkr. Främsta orsakerna var att kostnader för inhyrd personal översteg budget med 218 mnkr samt kostnader för egen personal med 101 mnkr. En delförklaring till avvikelsen mot budget för dessa poster var att den verksamhet som tagits över från Aleris AB budgeterats som köpt vård. Kostnaden för denna verksamhet har under november och december främst redovisats som lönekostnader och inte som köpt vård. Finansiella kostnader uppgick till 4 mnkr, vilket var 1 mnkr lägre än budget. För året redovisade Extern produktion,

Smittskydd och Vårdhygien samt Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser en positiv budgetavvikelse, medan Intern produktion samt Ledning för Hälso- och sjukvård en negativ budgetavvikelse.

Kultur- och kompetensnämndens resultat uppgick till 8 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 8 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 312 mnkr och avvek positivt mot budget med 16 mnkr. Främsta orsakerna var högre statsbidrag än planerat gällande kultursamverkansmodellen och projekt inom kulturområdet och regional utveckling samt gällande folkhögskolorna på grund av ökad tilldelning av deltagarplatser och högre ersättning per deltagarplats. Ersättning från Arbetsförmedlingen för personer anställda på så kallade Extratjänster bidrog också till den positiva avvikelsen. Verksamhetens kostnader uppgick till 304 mnkr, en avvikelse mot budget med -8 mnkr. Avvikelsen beror främst på högre personalkostnader än planerat för Extratjänster samt inom folkhögskolorna. Även ökade kostnader för bidragsgivning till länets institutioner som ingår i kulturverkansmodellen bidrog till den negativa avvikelsen.

Hållbarhetsnämndens resultat uppgick till -7 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 918 mnkr, vilket var 11 mnkr lägre än planerat. Avvikelsen beror främst på att ett planerat statsbidrag gällande bidrag för sommarlovskort som skulle ge gratis resor för skolungdomar uteblev. Även trafikintäkter blev lägre än planerat. Verksamhetens kostnader uppgick till 925 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 4 mnkr. Ersättning enligt avtal till trafikföretagen gällande högre indexutveckling redovisar en negativ avvikelse mot budget medan det arbete som pågår inom nämnden för att hålla ned kostnaderna för till exempel utbildningar, konferenser och ej att tillsätta vakanta tjänster bidrar till den positiva avvikelsen.

Den gemensamma nämnden för Hjälpmedel och FoU Valfärd redovisade ett positivt resultat på 2 mnkr mot budgeterade 0 mnkr. Det var främst lägre kostnader än planerat för transporter av hjälpmedel som bidrog till den positiva avvikelsen.

Företagshälsovårdsnämndens resultat för året uppgick till 4 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 37 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 5 mnkr. Det var främst ökade intäkter beroende på utökning av verksamheten i och med att Söderhamns kommun och Hofors kommun ingår i nämnden från och med 1 januari 2019. Verksamhetens kostnader uppgick till 33 mnkr jämfört med budgeterade 32 mnkr.

Patientnämndens resultat blev 0 mnkr för året vilket var detsamma som budget.

INVESTERINGSREDOVISNING

De totala investeringarna för året uppgick till 224 mnkr och bestod av byggnader 107 mnkr, medicinteknisk utrustning 46 mnkr, hjälpmedel 36 mnkr, byggnadsinventarier 15 mnkr, ambulanser 13 mnkr, IT-utrustning 5 mnkr, samt möbler 2 mnkr.

Den största investeringen inom medicinteknisk utrustning var en kombinerad interventions- och datortomografiutrustning vid röntgen, Gävle sjukhus på 12 mnkr.

Det lägre utfallet jämfört med budget när det gäller maskiner och inventarier förklaras främst genom förseningar i upphandlingsprocesser samt beslut i Hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp att för tillfället avvakta investering i en operationsrobot.

Mnkr	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018
Regionstyrelsen	23	28	47
Hälso- och sjukvårdsnämnd	58	117	69
Kultur- och kompetensnämnd	-	-	-
Hållbarhetsnämnd	-	3	0
Gemensam nämnd för Hjälpmedel och FOU-Välfärd	36	33	34
Företagshälsovårdsnämnd	-	-	-
Patientnämnd	-	-	-
Summa maskiner och inventarier	117	181	150
Regionstyrelsen – byggnadsinvesteringar	107	340	67
Totala investeringar	224	521	217

2019 års byggnadsinvesteringar uppgick till totalt 107 mnkr vilket var 233 mnkr lägre än budget. Jämfört med föregående år var investeringarna 40 mnkr högre.

De största byggnadsinvesteringarna var program- och systemarbete inom Framtidsbygget 37 mnkr, Hälsans Hus i Hudiksvall, 22 mnkr samt en ombyggnad av städcentralen vid Gävle sjukhus, 8 mnkr. Att utfallet blev lägre än budget beror på försenade leveranser, att projekt inte har slutfakturerats, oförutsett omfattande programarbeten och försenad byggstart för hus 07/08 i Hudiksvall inom Framtidsbygget.

Specifikation investeringar i byggnader, mnkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Inv ram 2019	Inv ram totalt
GÄVLE				
Hus 01 byte av avloppsstammar ¹⁾	2	0	-	2
Ombyggnad städcentralen	0	8	-	9
Kulvertsystem Gävle Sjukhus	-	3	-	21
Avskedsrum ¹⁾	-	7	-	9
Ögonmottagning och Ögonoperation Södertull, Gävle	-	-	-	65
Hus 01, Ombyggnation evakuering ¹⁾	-	2	-	2
Övriga investeringar i Gävle ¹⁾	18	13	-	38
Summa investeringar i Gävle	20	33	0	146
HUDIKSVALL				
Hälsans Hus ¹⁾	2	22	-	30
Utbyte fönster Hus 11 ¹⁾	0	3	-	3
Forsa Folkhögskola	-	0	-	97
Övriga investeringar i Hudiksvall ¹⁾	2	6	-	26
Summa investeringar i Hudiksvall	4	31	0	156
BOLLNÄS/SANDVIKEN/SÖDERHAMN/LJUSDAL/STORVIK				
Avskedsbyggnad Bollnäs	-	0	-	12
Bollnäs Folkhögskola	-	0	-	97
Västerbergs Folkhögskola	-	0	-	97
Övriga investeringar i Bollnäs/Sandviken/Söderhamn/Ljusdal ¹⁾	10	6	-	32
Investeringar i Bollnäs/Sandviken/Söderhamn/Ljusdal/Storvik	10	6	0	238
FRAMTIDSBYGGET				
Hus 07 Hudiksvall	8	-	39	307
Hus 08 Hudiksvall	-	-	-	82
Program- och systemarbete	34	37	100	525
Tillkommande investeringar Framtidsbygget	10	-	49	-
Summa Framtidsbygget Gävle och Hudiksvall	52	37	188	914
Övriga tillkommande projekt	-	-	152	-
SUMMA TOTALT	86	107	340	1 454

¹⁾ Ingår i investeringsramen 2019 för tillkommande projekt.

Framtidsbygget är det byggprogram för Hudiksvalls- och Gävle sjukhus som antogs av regionfullmäktige i april 2016. I juni 2016 beviljade regionfullmäktige 525 mnkr för genomförande av program- och systemskede. Total ram för genomförande av programmet uppgick till 5 025 mnkr. Efter överprövningar i samband med upphandling av konsulter startades förstudie- och programhandlingsarbetet under våren 2019. Under 2019 har detta arbete levererat en systemhandling avseende hus 07/08 i Hudiksvall, förstudier för övriga projekt relaterade till Hudiksvall, en ny lokalförsörjningsplan för Hudiksvalls sjukhus samt en första delleverans av förstudier gällande Gävle sjukhus. Samtliga investeringsutgifter gällande Framtidsbygget 2019 är relaterade till förstudier och systemhandlingar.

NOTER

	2019	2018
Not 1. Verksamhetens intäkter		
Specialdestinerade statsbidrag	475	395
Trafikintäkter	267	263
Försäljning av hälso- och sjukvård	191	203
Patientavgifter	111	105
Övriga intäkter	576	605
Summa intäkter	1 620	1 571

Not 2. Verksamhetens kostnader		
Löner, arvoden och ersättningar	4 088	3 873
Pensionskostnader	771	693
Övriga personalkostnader	78	87
Summa personalkostnader	4 937	4 653
Köpt vård	1 842	1 889
Läkemedelskostnader	1 060	1 028
Övriga verksamhetsnära kostnader	1 164	1 104
Inhyrd personal	313	337
Lokal- och fastighetskostnader	310	280
Sjukvårdsartiklar och medicinskt material	301	277
Lab-, röntgen- och operationstjänster	77	72
Övriga kostnader	929	936
Summa kostnader	10 933	10 576

Not 3. Avskrivningar		
Maskiner och inventarier	128	128
Byggnader	120	122
Immateriella anläggningstillgångar	3	4
Nedskrivning	-	21
Summa	251	275

Not 4. Skatteintäkter		
Preliminär skatteinbetalning	7 025	6 784
Preliminär slutavräkning innevarande år	-63	-6
Slutavräkningsdifferens föregående år	10	-21
Summa	6 972	6 757

Not 5. Generella statsbidrag och utjämning

Inkomstutjämningsbidrag	1 460	1 419
Bidrag för läkemedelsförmånen	837	804
Kostnadsutjämningsbidrag	231	219
Välfärdsmiljarder	34	57
Regleringsavgift	-55	-86
Summa	2 507	2 413

Not 6. Finansiella intäkter

Orealiserade vinster i värdepapper	708	-
Vinst vid avyttring av värdepapper	42	303
Räntor/utdelning/rabatter på placerade medel	38	40
Valutakursvinster	2	3
Ränteintäkt, kundfordringar	1	1
Justering för ändrade redovisningsprinciper	-	3
Summa	791	350

Not 7. Finansiella kostnader

Orealiserade förluster i värdepapper	6	-
Ränta pensionsavsättning	112	86
Förlust avyttring värdepapper	4	3
Valutakursförluster	0	1
Övriga finansiella kostnader	8	8
Justering för ändrade redovisningsprinciper	-	24
Summa	130	122

Not 8. Justering för ej likvidpåverkande poster

Omklassificering från anläggningstillgång till driftskostnad	2	-
Förlust/utrangering vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	4	5
Övriga ej likvidpåverkande poster	-1	-3
Vinst vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	-1	-13
Finansiella intäkter i pensionsfonden	-785	-344
Finansiella kostnader i pensionsfonden	15	34
Summa	-766	-321

Not 9. Immateriella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	31	31
Årets investeringar	-	-
Utgående anskaffningsvärde	31	31
Ingående ackumulerade avskrivningar	-24	-20
Årets avskrivningar	-3	-4
Utgående ack avskrivningar	-27	-24
Utgående redovisas värde	4	7

Not 10. Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Ingående anskaffningsvärde	3 418	3 422
Årets investeringar	107	67
Omklassificering till driftkostnader	-1	-
Omklassificering till byggnadsinventarier	-5	-
Försäljningar	-	-33
Utrangeringar	-31	-38
Utgående anskaffningsvärde	3 488	3 418
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 892	-1 833
Försäljningar	-	27
Utrangeringar	31	36
Årets avskrivningar	-120	-122
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 981	-1 892
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-29	-29
Årets nedskrivningar	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-29	-29
Investeringsbidrag	-3	-3
Utgående redovisat värde	1 475	1 494
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	28	28

Not 11. Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	1 517	1487
Årets investeringar	117	150
Omklassificering till driftkostnader	-1	3
Omklassificering från byggnader	5	-
Försäljningar	-17	-13
Utrangeringar	-71	-110
Retur av hjälpmedel	2	-
Utgående anskaffningsvärde	1 552	1 517
Ingående ackumulerade avskrivningar	-977	-964
Försäljningar	16	10
Utrangeringar	67	107
Årets avskrivningar	-128	-128
Retur av hjälpmedel	-2	-2
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 024	-977
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-21	-
Årets nedskrivningar	-	-21
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-21	-21
Utgående redovisat värde	507	519
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	12	12

Not 12. Finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar

Andelar i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag	41	41
Folktandvården Gävleborg AB	12	12
Andelar i Kommuninvest ek. förening	8	8
Norrskan AB	2	2
AB Transitio	1	1
Tåg i Bergslagen AB	1	1
Övriga aktier	1	1
Summa	66	66

Långfristiga fordringar

Lån till Svenskt ambulansflyg	2	-
Förlagslån till Kommuninvest	24	24
Summa	26	24

Summa finansiella anläggningstillgångar	92	90
--	-----------	-----------

Not 13. Fordringar

Fordringar hos staten	250	209
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	216	156
Kundfordringar	160	150
Upplupna skatteintäkter	3	-
Övriga kortfristiga fordringar	19	13
Summa	648	528

Not 14. Kortfristiga placeringar

Utgående balans 2018 enligt årsredovisningen	-	4 038
Justeringar ändrade redovisningsprinciper		
- Värdeminskning under 2018, verkligt värde	-	-24
- Värdeökning före 2018, verkligt värde	-	367
Justerad ingående balans/utgående balans	4 381	4 381
Förändring av värdering till verkligt värde (marknadsvärde)	702	-
Realiserade vinster/förluster inklusive valutakurser	40	-
Övriga finansiella poster	27	-
Summa	5 150	4 381
Räntefonder	1 225	1 196
Aktiefonder	2 648	2 102
Alternativa investeringar i fonder	1 083	1 002
Likvida medel	194	81
Summa	5 150	4 381

Not 15. Kassa och bank

Kassa och bank	571	421
Summa	571	421

Regionen har en beviljad kredit på 200 mnkr (200 mnkr) som ej var nyttjad vid respektive bokslutstillfälle.

Not 16. Eget kapital

Utgående balans 2018 enligt årsredovisningen, övrigt eget kapital	-	2 319
Justeringar ändrade redovisningsprinciper		
-Omvärdering till verkligt värde före 2018	-	367
-Omvärdering till verkligt värde avseende realisationsresultat 2018	-	-3
Summa övrigt eget kapital	-	2 683
Utgående balans 2018 enligt årsredovisningen, årets resultat	-	139
Justeringar ändrade redovisningsprinciper		
-Omvärdering till verkligt värde 2018	-	-24
-Omvärdering till verkligt värde avseende realisationsresultat 2018	-	3
Summa årets resultat	-	118
Justerat ingående balans/utgående balans	2 801	2 801
Årets resultat	576	-
Utgående eget kapital	3 377	2 801

Not 17. Pensionsförpliktelser och pensionsskuld

Avsättningar i balansräkningen

Förmånsbestämd ålderspension	2 534	2 296
PA/KL Pensioner	47	38
Pension förtroendevalda	15	22
Pension till efterlevande	11	12
Särskild avtalspension och visstidspensioner	16	6
Summa pensioner	2 623	2 374
Löneskatt	636	576
Summa avsättningar	3 259	2 950

Antal visstidsförordnanden

Förtroendevalda	4	4
-----------------	---	---

Ansvarsförbindelse

Pensionsskuld intjänad t om 1997-12-31	3 706	3 798
Löneskatt	899	921
Summa pensionsskuld intjänad t om 1997-12-31	4 605	4 719
Pensionsåtagande förtroendevalda	4	7
Löneskatt	1	2
Summa ansvarsförbindelse	4 610	4 728

Summa avsättningar och ansvarsförbindelse	7 869	7 678
--	--------------	--------------

Årets förändring - Avsatt till pensioner

Ingående värde vid årets början	2 950	2 707
Pensionsutbetalningar	-62	-56
Nyintjänad pension	221	181
Ränte- och basbeloppsuppräknings	90	68
Nya efterlevande pensioner	1	3
Övrigt	-1	-
Förändring löneskatt	60	47
Utgående värde vid årets slut	3 259	2 950

Aktualiseringsgrad	98,0%	98,0%
---------------------------	--------------	--------------

Årets förändring - Ansvarsförbindelse

Ingående ansvarsförbindelse	3 798	3 912
Årets utbetalningar	-234	-216
Aktualisering	0	-3
Ränte- och basbeloppsuppräkning	133	102
Övrigt	9	3
Summa pensionsförpliktelser	3 706	3 798
Löneskatt	899	921
Utgående ansvarsförbindelse	4 605	4 719
Pensionsåtagande förtroendevalda	4	7
Löneskatt	1	2
Summa ansvarsförbindelse	4 610	4 728

Värde överskottsfond	0	0
-----------------------------	----------	----------

Not 18. Långfristiga skulder

Förutbetalda investeringsbidrag	3	5
Summa	3	5

Not 19. Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	853	790
Sparad semester, jour och övertid	357	343
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	178	183
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	175	162
Skatter och arbetsgivaravgifter	174	160
Förutbetalda skatteintäkter	63	57
Övriga kortfristiga skulder	73	60
Summa	1 873	1 755

Not 20. Övriga ansvarsförbindelser

AB Transitio	643	656
Kommuninvest i Sverige AB	11	8
Summa	654	664

- Region Gävleborg har i beslut LF § 137/2003, ingått solidarisk borgen såsom för egen skuld för AB Transitio avseende finansiering av spårfordon uppgående till maximalt 8 mdkr. Region Gävleborgs del av den solidariska borgen den 31 december 2019 uppgick till 5 (5) mdkr. Detta borgensåtagande är i ett underavtal begränsat till den del Region Gävleborg har beställt genom AB Transitio. Omfattningen av borgensåtagandet uppgick till 643 (656) mnkr per 2019-12-31
- Region Gävleborg har i beslut LF § 143/2011 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas, dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Gävleborgs ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 926 (404 804) mnkr och totala tillgångar till 460 365 (406 323) mnkr. Region Gävleborgs andel av de totala förpliktelserna uppgick till 98 (93) mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 87 (85) mnkr.

- Region Gävleborgs ansvarar som delägare i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för bolagets förbindelse till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie Region Gävleborg har haft att erlägga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2019 uppgick premien till 41 (38) mnkr.
- Region Gävleborg har i beslut FU §60/1989 tecknat borgen för pensionsutfästelser som enligt kollektivavtal tillkommer Folkrörelsernas Arkiv i Gävleborg.

Not 21. Kostnad för räkenskapsrevision

Total kostnad för räkenskapsrevision uppgick till 0,5 (0,4) mnkr, varav kostnad för sakkunniga biträden uppgick till 0,4 (0,3) mnkr. Kostnaderna för räkenskapsrevision avsåg kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning.

Den totala kostnaden för revision uppgick till 6,3 (6,1) mnkr, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgick till 4,6 (4,7) mnkr.

Not 22. Särredovisning av folktandvården

Särredovisning av folktandvården har upprättats och finns diarieförd hos Region Gävleborg.

Not 23 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal

redovisning (RKR). Rådet för kommunal redovisning (RKR) är det normgivande organ inom kommunal redovisning och har till uppgift att utveckla god redovisningssed enligt LKBR. RKR ger ut rekommendationer utifrån gällande lagstiftning.

Byte av redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsår 2019 tillämpas LKBR vilket innebär att följande ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper.

Redovisning till verkligt värde av finansiella instrument

Enligt LKBR ska vissa finansiella instrument värderas till verkligt värde (marknadsvärde). Med detta som bakgrund har värdet på dessa tillgångar omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde, vilket inneburit att de finansiella omsättningstillgångarna har ökat med 343 mnkr per 20181231. Under 2018 har jämförelsetalen i resultaträkningen justerats med den värdenedgång som skedde under 2018 med 21 mnkr. I not 16 framgår effekten på eget kapital.

Jämförelsetalen för föregående år (2018) har omräknats enligt den nya principen. Jämförelsetal för tidigare år har ej omräknats då värdet av den informationen som en sådan omräkning ger inte står i rimlig proportion till den tid det tar att ta fram denna information.

Allmänt

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras Region Gävleborg och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där ingen annat anges.

Inkomster och utgifter av väsentlig storlek har periodiserats till rätt räkenskapsår. OB, jour/beredskap, timlön samt löneersättningar/-avdrag som avser december och utbetalas i januari har dock inte periodiserats. Region Gävleborg har bedömt att storleken för dessa i allt väsentligt är densamma år från år.

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Enligt 7 kap. 9 § LKBR ska fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt växelkursen på balansdagen, om detta står i överenskommelse med god redovisningssed och kravet i 4 kap. 3 § på en rättvisande bild.

Kortfristiga placeringar och leverantörsskulder har omräknats enligt de valutakurser som publiceras på Riksbankens webbplats och som är beräknat medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR: rekommendation R2.

Materiella anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst

3 år klassificeras som anläggningstillgång om anskaffningsutgiften exklusive moms överstiger beloppsgränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har av Region Gävleborg satts till 2 prisbasbelopp (2019 var prisbasbeloppet 46 500 kr).

Inom hjälpmedelsverksamheten klassificeras samtliga hyreshjälpmedel, även de som beloppsmässigt ligger under 2 prisbasbelopp som anläggningstillgång. Anledning till detta är matchning av kostnader och intäkter enligt den prismodell som används för hyreshjälpmedel.

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras inte. Region Gävleborg tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter i den mån det finns några som en kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Komponentavskrivning

Från och med 2014 tillämpas komponentavskrivning på vindkraft samt nybyggnads- och större ombyggnadsprojekt. Som större nybyggnads- ombyggnadsprojekt klassificeras investeringar över 450 prisbasbelopp. En indelning i olika komponenter har fastställts och definierats vad respektive komponent innehåller. Under 2015 och 2016 gjordes en genomgång av anskaffade anläggningar före 2014 med ett bokfört värde över 450 prisbasbelopp. Komponentavskrivning tillämpas från och med 2017 på dessa anläggningar, med undantag av de som ingår i Framtidsbygget vid Hudiksvalls- och Gävle sjukhus. Komponentavskrivning tillämpas även på anskaffade magnetkameror och stora ambulanser.

Avskrivning

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. Avskrivning av förvärvade immateriella anläggnings-tillgångar görs utifrån avtalsperioden och linjär avskrivning tillämpas. På tillgångar i mark och pågående investeringar görs inga avskrivningar.

Avskrivningsmetod

Linjär avskrivning tillämpas med samma nominella belopp varje månad. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. För byggnader sker det efter godkänd ekonomisk redovisning samt slutrapport för projektet och i så nära anslutning till slutbesiktning som möjligt.

Avskrivningstider

Avskrivningstiderna för respektive tillgångsslag görs efter bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Vägledning är hämtad i RKR:s skrift om avskrivningar.

Avskrivningstider byggnader, byggnadsinventarier, investering i annans byggnad och markanläggning

Mindre ombyggnationer (<450 prisbasbelopp)	3-10 år
Byggnadsinventarier	3-10 år
Markanläggningar,	3-10 år
Mark	Ingen avskrivning
Investering i annans byggnad	3 år- längst kontraktstid

Komponenter – sjukhusbyggnader:

Stomme	80 år
Yttre skal	40 år
Ventilation	25 år
Installationer	20 år
Byggnadsinventarier	20 år
Övrigt	10 år

Komponenter, folkhögskolor och administrativa byggnader:

Stomme	80 år
Yttre skal	40 år
Ventilation	25 år
Installationer	20 år
Byggnadsinventarier	20 år
Övrigt	10 år

Komponenter, vindkraftverk:

Fundament	40 år
Torn	40 år
Rotorblad	15 år
Maskinhus	15 år

Avskrivningstider maskiner och utrustning

Möbler	10 år
Medicinteknisk utrustning	3-10 år
Ambulanser inklusive påbyggnation/skåp	3-10 år
IT-utrustning	3-5 år
Övrig utrustning	3-5 år
Hjälpmedel	3-7 år

Komponenter, stora ambulanser

Sjukvårdsutrymme	12 år
Chassi	4 år

Komponenter, magnetkamera

Elektromagnet	12 år
Bord, detektor, modalitetsdatorer	6 år

Avskrivningstider immateriella anläggningstillgångar

Licenser och övriga immateriella anläggningstillgångar	3 år-längst avtalsperiod
--	--------------------------

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Värdering av finansiella tillgångar som innehåser för att generera avkastning

Finansiella tillgångar som regionen innehåser för att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärv av sådana tillgångar kostnadsförs då de uppkommer. Efter första redovisningstillfället värderas dessa tillgångar till verkligt värde i den mån det är förenligt med 7 kap. 6 och 7 §§ LKBR. Förändringen i tillgångarnas verkliga värden redovisas löpande i resultaträkningen.

Värdering av övriga finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar som inte innehåses i syfte att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. Nedskrivning sker om det verkliga värdet är lägre än anskaffningsvärdet och kan antas vara bestående.

Omsättningstillgångar

Värdering av kundfordringar

Vid varje delår- och årsbokslut värderas samtliga utestående kundfordringar. För patientavgifter, egenavgifter, hjälpmedel och elevavgifter görs en kollektiv värdering och värdering. Förfallna kundfordringar som är mellan 4 månader och 1 år skrivs ned med 50 procent och förfallna kundfordringar äldre än 1 år skrivs ned med 100 procent. För övriga kundfordringar görs individuell värdering och nedskrivning.

Förråd

Från och med 2019 höjdes gränsen för att redovisas som förråd i balansräkningen från 100 tkr till 200 tkr. En genomgång gjordes av befintliga lager och de med anskaffningsvärde under 200 tkr resultatfördes. Effekten av detta blev 7,8 mkr. Endast varor som ingår i den direkta kärnverksamheten medräknas.

Kortfristiga placeringar – finansiella omsättningstillgångar

Pensionsfonden redovisas här. Pensionsfondens förvaltning regleras i Direktiv för förvaltning av pensionsfond som beslutats av regionfullmäktige.

Från och med 2019 värderas finansiella instrument till verkligt värde (marknadsvärde) i stället för som tidigare till anskaffningsvärde. Förändringen innebar att skillnaden mellan bokfört värde och verkligt värde vid ingången av räkenskapsåret redovisades direkt mot eget kapital som en följd av byte av redovisningsprincip. Effekten av detta var 343 mkr.

Under året uppgår orealiserade vinster och förluster till 702 mkr. Dessa har redovisats som finansiella intäkter med 708 mkr och finansiella kostnader med 6 mkr.

Marknadsvärdet fastställs utifrån senast kända värdering från respektive fondförvaltare. För fonder i utländsk valuta används de valutakurser som publiceras på Riksbankens webbplats per balansdag.

Jämförelsetalen för föregående år (2018) har omräknats enligt den nya principen. Jämförelsetal för tidigare år har ej omräknats då värdet av den informationen som en sådan omräkning ger inte står i rimlig proportion till den tid det tar att ta fram denna information.

Pensioner

I enlighet med LKBR redovisas pensioner enligt blandmodellen.

Anställda

Pensioner som intjänats under 2019 och utgör den avgiftsbestämda delen i avtalsförsäkringen redovisas under rubriken kortfristiga skulder eftersom utbetalning sker 2020. Särskild avtalspension redovisas som avsättning i balansräkningen och belastar resultatet det år som beslutet tas. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Övrig pensionsskuld redovisas som avsättning i balansräkning.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda är beräknade enligt Riktlinjer från Sveriges Kommuner och Regioner, RIPS. Förpliktelser för särskild avtals- och ålderspension som inte regleras enligt RIPS är beräknade utifrån 2019 års pension med en årlig uppräkningsgrad med 1,8 procent. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån antagandet att ingen samordning kommer att ske.

Förtroendevalda

Visstidspensioner för förtroendevalda är beräknade enligt samma diskonteringsränta och livstidsantagande som finns föreskrivna i RIPS. Visstidspension redovisas som en avsättning när utbetalning har påbörjats, oavsett när intjänandet har skett. Dessförinnan redovisas den som en ansvarsförbindelse. Intjänad ålderspension för förtroendevalda som omfattas av pensionsbestämmelser för förtroendevalda (PBF) redovisas som avsättning i balansräkningen.

För förtroendevalda som är valda första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattas av PBF, tillämpas bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL). Intjänad pension under 2019 för dessa redovisas som avsättning i balansräkningen.

Avsättningar

I bokslut 2019 finns endast avsättningar för pensioner. Bedömningen är att inga övriga förpliktelser finns som uppfyller kraven för andra avsättningar enligt RKR:s rekommendation R9.

Långfristiga skulder

I bokslut 2019 finns endast erhållna offentliga investeringsbidrag bland långfristiga skulder. Investeringsbidrag tas fr om 2010 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Tidigare redovisades investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet.

Redovisning av leasingavtal

Enligt RKR:s rekommendation R5 ska upplysningar lämnas om operationella och finansiella leasingavtal. Region Gävleborg har endast operationella leasingavtal. Upplysningar i denna årsredovisning lämnas för ej uppsägningsbara operationella leasingavtal med en avtalstid som överstiger tre år.

Det sammanlagda beloppet per balansdag av framtida minimileaseavgifter, fördelade på förfallotidpunkter enligt följande.

	2020	2021-2024	2025 -
Lokalhyror	8	26	3
Fordon	0	1	-
Tåg *)	30	146	48
Summa	38	173	51

*) Nuvarande avtalstid löper t o m 2021-03-22. Därefter kan förlängning ske med 5 år i taget. Avgivna belopp är framtagna som att avtalet sträcker sig till 2026-03-22. Vid en eventuell uppsägning träder aktieägaravtalet mellan ägarna till AB Transitio i kraft. Detta innebär att så länge som man inte hittar en ny hyrestagare får Region Gävleborg stå för fasta kostnader för tågen.

Den kommunala koncernen – Sammanställda räkenskaper

Enligt 11 kap 12 § LKBR ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen och dess ekonomi och verksamhet. Utöver detta ska sammanställda räkenskaper upprättas, det vill säga en sammanställning av regionens och koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar, kassaflödesanalyser samt noter enligt 12 kap 1 § LKBR.

Sammanställda räkenskaper behöver dock inte upprättas för den kommunala koncernen om samtliga kommunala koncernföretag är utan väsentlig betydelse för regionen enligt 12 kap 2 § LKBR. Enligt RKR R16 om sammanställda räkenskaper föreligger särskild ekonomisk betydelse om den kommunala koncernens andel av företagets omsättning eller omslutning överstiger 5 procent av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Region Gävleborg har två helägda bolag, Folktandvården AB och Movexum AB. Bolagens totala omsättning uppgår till 4,8 procent av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag. Andelen av omsättningen de kommande åren bedöms vara i nivå med 2019. En beskrivning av koncernföretagen med ägarandelar, verksamhet och nyckeltal redovisas under avsnittet den kommunala koncernen. En samlad bedömning utifrån bolagens omfattning är att sammanställda räkenskaper inte behöver upprättas. Sådana bedöms inte tillföra någon ytterligare väsentlig information för att få en helhetsbild över den samlade verksamheten.